

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine
Kuressaare Ametikooli
õppekavarühmade sotsiaaltöö
ja nõustamine;
lastehoid ja teenused noortele
hindamisaruanne

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2022

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	4
Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade tasemeõppe õppekavadest	5
3. Kuressaare AK õppekavarühmade sotsiaaltöö ja nõustamine; lastehoid ja teenused noortele analüüs hindamisvaldkondade lõikes	10
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus.....	10
3.2 Õppimine ja õpetamine	16
3.3 Õpetajad.....	28
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused õppekavarühmade sotsiaaltöö ja nõustamine; lastehoid ja teenused noortele osas.....	34

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusvärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. EKKA kooskõlastas hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. EKKA juhatajakorraldusega nr 1.1-10/22/25 kinnitati hindamiskomisjoni koosseis:

Sirje Rekkor	kutseõppe ekspert, komisjoni esimees; Tallinna Ülikooli kutsepedagoogika lektor, õppekavaarenduse ekspert, riiklike õppekavade töörühma juht ja liige;
Margit Puik	kutseõppe ekspert, komisjoni sekretär; Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri hindamiskoordinaator; EEK Mainor külalisõppejõud;
Pirje Petter	tööandjate esindaja; Sotsiaalkindlustusameti teenuste arendaja (erihooletandeteenused, sotsiaalse rehabilitatsiooniteenused, koduteenused); 2020-2021 Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse teenuste ekspert;
Kaidi Loos	kutseõppe ekspert; Valgamaa Kutseõppekeskuse praktikajuhendaja, õpetaja, kursusejuhendaja ja projektijuht; 2020-2021 Urvaste kooli õpetaja; täiendkoolituse spetsialist;
Andra Õismaa	tööandjate esindaja; AS Medicum Tervishoiuteenuste koolituskeskuse juht, õendusjuht; kuni 2011 Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õendus- ämmaemandus- ja hooldusainete õppejõud; tervise ja heaolu valdkonna koolitaja ja praktikajuhendaja; Eesti täiskasvanute koolitajate assotsiatsiooni Andras kutse hindamise komisjoni liige, täiskasvanute koolitaja tase VII.

Hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse ning töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava ning see kooskõlastati kooli ja EKKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus *MS Teams* veebikeskkonnas 22.-23.03.2022. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokku lepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon tutvus kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega.

Külastus kulges ladusalt, sest oli kooli poolt hästi ette valmistatud, vestlustel osalejad tundsid oma vastutusvaldkonda ja olid kohtumiseks ette valmistunud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

EKKA esitas esmase aruande koolile 28.04.2022. Koolil ei olnud aruandele täpsustusi ega kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle 13.05.2022.

2. Üldosa

Kooli lühitutvustus

Kuessaare Ametikool (edaspidi KAK) on Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) haldusalas tegutsev riiklik kutseõppeasutus, mis loodi 06.11.1922. Pea 100 tegutsemisaasta jooksul on kool kandnud 14 erinevat nime, viimast 1990. aastast. Täna pakub ametikool laia erialade valikut statsionaarses õppes. Euroopa Sotsiaalfondi, Saaremaa Töötukassa ja koolitavate enda rahastusel viiakse läbi täienduskoolitusi.

Kooli tegutsemise aluseks on [põhimäärus](#) ja perioodi 2016-2021 hõlmav [arengukava](#), mis on kooskõlastatud kooli nõukogu poolt 11.01.2021 ja kinnitatud HTMi kantsleri poolt 23.02.2021. Arengukava elluviimiseks on püstitatud igaks õppeaastaks viie tulemusvaldkonna (eestvedamine ja juhtimine; õppekasvatustöö; personalijuhtimine; koostöö huvigruppidega; ressursside juhtimine) eesmärgid ning koostatud tegevusplaan, mis on kinnitatud nõukogus ja täitmist hinnatud personali kaasates kaks korda aastas. Hetkel ootab kooli uus 2022-2025 arengukava HTM kinnitust.

KAK missioon: Ette valmistada tööturul konkurentsivõimelisi ja elus toimetulevaid inimesi.

KAK moto: Sinu sõber elukestvas õppes.

KAK visioon: 2020. aastal oleme mainekas kutseõppeasutus Euroopas, kes partneritega koostöös reageerib paindlikult tööturu nõudmistele ja pakub innovaatilist koolitust.

KAK põhiväärtused:

- **Koostöö** – ühise eesmärgi nimel koos tegutsedes jõuame hea tulemuseni.
- **Asjatundlikkus** – väärtustame asjatundlikkust ja õpitahet.
- **Uuendusmeelsus** – oleme avatud uutele ideedele ja loovusele ning õpime oma ja teiste kogemustest.
- **Hoolivus** – oleme suhetes ausad, hoolivad ja abivalmid; tunnustame ennast ja teisi.
- **Tasakaal** – väärtustame aega, tervislikke eluviise ning oskust puhata.

Missioon, visioon ja põhiväärtused on kõigile nähtavad nii kooli kodulehel kui ka kooli enamkasutatavates ruumides (õpetajate toad, õpilaskodu, fuajeed).

Kooli põhitegevus on esmase kutseõppe ning täiendus- ja ümberõppe korraldamine. Õpe toimub eesti keeles. Lisaks põhitegevusele pakub kool mitmeid koolitustegevust toetavaid teenuseid.

Kooli eripära on erialade mitmekesisus (18 õppekavarihma (ÕKR)): audiovisuaalsed tehnikad ja meedia; käsitöö; tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine; ehitus ja tsiviilrajatised; materjalide töötlemine (klaas, paber, plast, puit); mootorliikurid, laevandus ja lennundustehnika; juhtimine ja haldus; majandusarvestus ja maksundus; tarkvara ja rakenduse arendus ning analüüs; majutamine ja toitlustamine; reisimine, turism ja vabaajaveetmine; toiduaine töötlemine; juuksuritöö ja iluteenindus; **lastehoid ja teenused noortele (LN); sotsiaaltöö ja nõustamine (SN);** hulgi- ja jaekaubandus; isikuareng; transporditeenused. EHIS-es on registreeritud 65 [õppekava](#), millest hetkel on kasutuses 48.

Maakonna ainsa kutseõppeasutusena pakutakse mitmekesiseid kutseõppe võimalusi, kuna saarelisest asendist tingituna on elanike liikumine koolituse ja töökoha järele piiratud. Koolitusvaldkonnad ja õppekavad valitakse eelkõige piirkonna ettevõtete vajadusi arvestades, kuid peetakse silmas ka teiste maakondade noorte huvi Saaremaal õppimise vastu (õppijaist ca 29% on väljastpoolt Saare maakonda).

Riiklik koolitustellimus tasemeõppes aastateks 2018 kuni 2020 oli 854 koolituskohta aastas, millele lisaks osales u 600 täiskasvanut täiendus- ja ümberõppes. 2021. aasta osas kooskõlastas nõunike kogu 944 koolituskohta, millele lisandus ca 235 täiendus- ja ümberõppe õppijat. 2022. aasta koolituskohtade arv kooskõlastati samas mahus. 31.12.2021 seisuga on õppijate arv 814.

31.01.2022 seisuga on koolis 109 töötajat, neist 64 pedagoogilist (sh 59 õpetajat ja 5 juhtõpetajat). [KAK-i juhtimisstruktuur](#) alates 05.02.2022.

Põhiprotsess koolis on õppekasvatustöö, milles sisaldub: 1) õppijate ja tööturu vajaduste ning ootuste selgitamine; 2) visiooni ja strateegia arendamine; 3) õppekavade arendus; 4) õppetingimuste loomine; 5) turundustegevus; 6) õpilaste vastuvõtt; 7) igapäevase õppetöö planeerimine ja läbiviimine; 8) tugiteenused õpilastele; 9) õpilase õppetulemuste hindamine.

Juhtimisprotsessi alla mahuvad: 1) strateegiline planeerimine; 2) personaliarendamine ja -juhtimine; 3) finants- ja materiaalsete ressursside juhtimine; 4) inforessursside juhtimine; 5) väliste suhete juhtimine; 6) mõõtmise ja parendamise juhtimine.

Tugiprotsessid põhiprotsessi toetamiseks on nt majutusteenus õpilaskodus, toitlustusteenus restoranis Kass ja Upa kohvikutes, kutseksamikeskused, sh lapsehoidja, hooldustöötaja erialadel. Samuti on KAK on esmase kutse andja stilisti, liikuva graafika kujundaja, interaktiivse graafika kujundaja, kujundusgraafiku, hooldustöötaja, tegevusjuhendaja, lapsehoidja, väikeettevõtja ja ärikorralduse spetsialisti erialadele.

Territoriaalne paiknemine. KAK toimib kolmel kinnistul: Kuressaares Kohtu 22, Komandandi 10b ning Upa külas Saaremaa vallas. Linna õppekompleks hõlmab 9725 m² territooriumi Kohtu ja Vallimaa tn vahelisel alal, kus paiknevad õppehoone, peahoone, disainimajakas, õpilaskodu, restoran, õppeköögid, kohvik ja raamatukogu. 2017 võeti rendipinnana kasutusse 200 m² tekstiilkäsitöö õppetöökojana. Upa õppekompleks asub 4,72 ha suurusel territooriumil, kus paikneb tehnoloogiamajakas koos kohvikuga. Kasutuses olevate hoonete üldpind on 4187 m².

Kooli veebilehel toimub jooksvalt uudiste lisamine ning teabe uuendamine. Koolil on kontod suhtlusportaalides *Facebook*, *Instagram* ja *YouTube*. Koolisiseseks suhtluseks on *Office 365* (O365) pilveteenus – *Teams*, *OneDrive*, *Class Notebook*, *Outlook*, *Skype for Business*. O365 võimaldab õpetajal õpilasega ja personalil omavahel vahetult ning kiirelt infot vahetada, faile salvestada, jagada ja koos redigeerida. Igal nädalal antakse välja kooliga seotud inimestele mõeldud e-uudiskirja, mille nimetus on Ametikooli Infokiri.

Ülevaade hinnatavate õppekavarühmade tasemeõppe õppekavadest

LN ja SN ÕKRdes on hinnataval perioodil järgmised õppekavad (vt tabel 1), milles õppetööd korraldatakse:

- **Lapsehoidja, tase 4 (LH)**, kelle vajadus tööturu analüüsi alusel küll pigem väheneb, kuid KAKis õppida soovijate arv suureneb. Lõpetajatest asuvad osad tööle lasteaedades õpetajate abide või assistentidena, pakuvad erivajadusega laste lapsehoiuteenust või jätkavad töötamist lasteasutuses. Viimastel aastatel on suurenenud lastega töötavate õppijate osakaal seoses ümberkorraldustega alushariduses (õpetaja assistentide ametikohad, kus eeldatakse lapsehoidja kutsetunnistust).
- **Hooldustöötaja, tase 4 (HT)**, kelle järgi on vajadus kogu aeg olemas. Siiski on tööturul märgata kasvavat vajadust ning tendentsi saada hooldajaid nõ kiirendatud korras (põhjuseks nii

muutused asutuste tegevuslubade süsteemis kui COVID-19 kriisiga võimendunud töötajate puudus).

- **Tegevusjuhendaja, tase 4 (TJ)**, kelle väljaõppele on viimased aastad esitanud uued väljakutsed seoses erihoolekandesüsteemi reformiga, mis on kaasa toonud õppekavas teatud rõhuasetuste ümberkorraldamise (nt kogukonnas elamine).
- **Hooldustöötaja, tase 3**, keda koolitati töökohapõhise õppe (PRÕM (*Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine*)) rahastusega kuni 2020. Läbi erinevate aastate on vajadus selle taseme õppe osas olnud erinev (vt tabel 2 ja 3). 2021-2022 õppeaastal ei täitunud HT, tase 3 õppegrupp. Juhtõpetaja põhjendas vestlusel seda mitmete täienduskoolituste pakkumisega antud valdkonnas, mis on vähendanud nõudlust tasemeõppe järele. Eneseanalüüsi põhjal selgub, et aastal 2021 on hooldustöötaja 78-tunnine koolitus läbi viidud kahel korral, kokku 13. inimesele ning üks inimene on läbinud 152-tunnise täienduskoolituse.
- **Jätkuõppena praktikajuhendajad (PJ) hooldekandeesutustes**, mille kaudu valmistab kool ette väljaõppinud juhendajad nii üldhoolekande, erihoolekande kui lastetöö praktikate jaoks.

Tabel 1. Ülevaade ÕKRde õppekavadest

Nimetus	EKR tase	Kood EHISes	Kinnitamise aasta	Õppevorm	Rakenduskava link
Sotsiaaltöö ja nõustamine ÕKR					
Hooldustöötaja (60 EKAP)	3	14777	2017	statsioonarne (töökohapõhine)	Rakkava
Hooldustöötaja (120 EKAP)	4	137557	2018	statsioonarne	Rakkava
Tegevusjuhendaja (60 EKAP)	4	149977	2018	statsioonarne	Rakkava
Hooldustöötaja (praktikajuhendaja hoolekandeesutuses) (22 EKAP)	4	127337	2018	statsioonarne	Rakkava
Lastehoid ja teenused noortele ÕKR					
Lapsehoidja (60 EKAP)	4	139158	2018	statsioonarne	Rakkava

Allikas: KAK

Euroopa Liidu Sotsiaalfonid (ESF) programmi raames loodi PRÕM meetmest „Hooldustöötaja, tase 3” töökohapõhine õppekava, mille rakendamine on igati õnnestunud (vt tabel 2). Õppekava loomise idee sündis koostöös Saare maakonna sotsiaalsete partneritega, mille raames on oma töötajaid saatnud õppima SA Kuressaare Haigla, erinevad hooldekodud kui ka päevakeskused. Praktiliselt on olnud õppijaid kõigist Saare maakonna hoolekandeteenust osutavatest asutustest.

Tabel 2. Ülevaade ÕKR õppijatest

Õppekava nimetus	Alustamise aasta	Alustas	Lõpetamise aasta	Hetkel õpib 04.02.2022	Lõpetas	Katkestamise %
Lastehoid ja teenused noortele ÕKR						
Lapsehoidja 4. tase	2015	13	2016		6	54
Lapsehoidja 4. tase	2016	20	2017		16	20
Lapsehoidja 4. tase	2017	19	2018		14	27
Lapsehoidja 4. tase	2018	21	2019		18	14
Lapsehoidja 4. tase	2019	20	2020		18	10
Lapsehoidja 4. tase	2020	24	2021		22	8,3
Lapsehoidja 4. tase	2021	22	2022	21		
Sotsiaaltöö ja nõustamine ÕKR						
Hooldustöötaja 4. tase	2015	13	2017		7	46
Hooldustöötaja 4. tase	2016	7	2018		4	43

Kutseõppe kvaliteedi hindamisaruanne

Hooldustöötaja 4. tase	2017	11	2019		8	27
Hooldustöötaja 4. tase	2018	10	2020		8	20
Hooldustöötaja 4. tase	2019	13	2021		11	15
Hooldustöötaja 4. tase	2020	14	2022	14		
Hooldustöötaja 4. tase	2021	12	2023	9		
Hooldustöötaja 3. tase	2016	19	2017		18	5
Hooldustöötaja 3. tase	2017	19	2018		17	11
Hooldustöötaja 3. tase	2018	13	2019		12	8
Hooldustöötaja 3. tase	2019	20	2020		17	15
Hooldustöötaja 3. tase	2020	8	2021		7	12
Hooldustöötaja (koduhooldaja) 3. tase	2015	9	2016		7	12
Hooldustöötaja (täiskasvanuhooldaja) 4. tase	2015	6	2016		5	16
Tegevusjuhendaja 4. tase	2015	9	2016		7	28
Tegevusjuhendaja 4. tase	2016	16	2017		14	12
Tegevusjuhendaja 4. tase	2017	13	2018		9	31
Tegevusjuhendaja 4. tase	2018	6	2019		4	33
Tegevusjuhendaja 4. tase	2019	15	2020		13	23
Tegevusjuhendaja 4. tase	2020	15	2021		12	20
Tegevusjuhendaja 4. tase	2021	15	2022	13		
Praktikajuhendaja hoolekandeesutuses 4. taseme jätkuõpe	2015	10	2015		10	
Praktikajuhendaja hoolekandeesutuses 4. taseme jätkuõpe	2016	8	2016		7	12
Praktikajuhendaja hoolekandeesutuses 4. taseme jätkuõpe	2017	10	2017		10	0
Praktikajuhendaja hoolekandeesutuses 4. taseme jätkuõpe	2018	0	2018			0
Praktikajuhendaja hoolekandeesutuses 4. taseme jätkuõpe	2019	6	2019		6	0

Allikas: KAK

Kool on eneseanalüüsis välja toonud, et hinnataval perioodil on õppijate arv olnud erinev (vt tabel 2). Positiivse arenguna märgitakse ära õpinguid katkestanud õppijate vähenemist, milles tuuakse ühe põhjusena välja õppijate toetamise meetodite muudatused (arenguestlused, paindlikkus jms) ja [Töötukassa rahastuse](#) SN ÕKR erialadel.

Tabel 3. Lõpetanute rakendumine tööturul ja edasiõppimine 6 kuud peale lõpetamist

Eriala	Lõpetas	Töötab õpitud erialal	Töötab muul erialal	Õpib	Sõjaväes või lapsehoolduspuhkusel	Rakendatuse %	Registreeritud töötuna või hõivamata	Andmed puuduvad
Sotsiaaltöö ja nõustamine ÕKR								
Hooldustöötaja (sotsiaalhooldus 2015)	8	4	3	1		100		
Hooldustöötaja (sotsiaalhooldus 2016)	9	4	3	1		89		1
Hooldustöötaja (2017)	7	4	3			100		
Hooldustöötaja (töökohapõhine 2017)	18	18				100		
Hooldustöötaja (töökohapõhine 2018)	17	6				100		11
Tegevusjuhendaja (2015)	7	7				100		
Tegevusjuhendaja (2016)	7	4			1	71		2
Tegevusjuhendaja (2017)	14	10	2	2		100		
Tegevusjuhendaja (2018)	9	1	5	1		78	2	
Hooldustöötaja (praktikajuhendaja hoolekandeasutuses 2015)	10	8				80		2
Hooldustöötaja (praktikajuhendaja hoolekandeasutuses 2016)	7	3	3			86		1
Hooldustöötaja (praktikajuhendaja hoolekandeasutuses 2017)	10	9				90		1
Hooldustöötaja (koduhooldaja 2016)	7	4				40	2	1
Hooldustöötaja (täiskasvanuhooldaja 2016)	5	3	1	1		100		
Lastehoid ja teenused noortele ÕKR								
Lapsehoidja (2015)	6	2	3		1	100		
Lapsehoidja (2016)	6	2	1	1	1	83		1
Lapsehoidja (2017)	16	9	5	1	1	100		

Allikas: KAK

Täiendusõpet (vt tabel 4) on läbi viidud peamiselt asutuste (Muhu ja Pärsama hooldekodu, Südamekodu, Hooldekodu Valss jne) ja Eesti Töötukassa vajadustele ning tellimustele toetudes.

Tabel 4. Ülevaade SN ja LN ÕKR täiendusõppe õppekavadest ja õppijatest

Õppekava nimetus	Kursuse maht tundides	Alustamise aasta	Lõpetamise aasta	Lõpetanute arv	Tellijä
Esmaabi koolitus	16	2016	2016	10	Eesti Töötukassa
Esmaabi koolitus	16	2016	2016	128	Eraisik
Esmaabi koolitus	8	2016	2016	9	Eesti Töötukassa
Esmaabi koolitus	8	2016	2016	16	Majasisene koolitus
Esmaabi koolitus	16	2016	2016	9	Õppegrupp VLE-14
Esmaabi koolitus	8	2016	2016	14	Majasisene koolitus
Esmaabi koolitus	8	2016	2016	13	Eesti Teed

Esmaabi koolitus	16	2017	2017	11	Coop
Esmaabi koolitus	8	2017	2017	44	Coop
Esmaabi koolitus	16	2017	2017	90	Eraisik
Esmaabi koolitus	16	2017	2017	18	Õppegrupid LHT/HT 16
Esmaabi koolitus	16	2017	2017	23	Õppegrupid VLT/SAT-16
Erivajadusega inimese tugiisiku koolitus	40	2017	2017	18	RKT koolitus
Kriisitöö alused	40	2017	2017	6	RKT koolitus
Esmaabi koolitus	16	2018	2018	117	Eraisik
Esmaabi koolitus	16	2018	2018	8	Õppegrupp SAT-18
Esmaabi koolitus	8	2018	2018	27	Orissaare Gümnaasium
Esmaabi koolitus	6	2018	2018	7	AS Tesman
Esmaabi koolitus	16	2018	2018	19	Õppegrupid VLT/CNC-17
Esmaabi koolitus	16	2018	2018	14	Eesti Töötukassa
Esmaabi koolitus	8	2018	2018	22	Muhu Hooldekeskus
Esmaabi koolitus	6	2018	2018	12	Eralasteaed Naerusuu
Esmaabi koolitus	8	2018	2018	38	Ida-Niidu Lasteaed
Esmaabi koolitus	8	2018	2018	25	Kaali Kool
Esmaabi koolitus	6	2018	2018	20	Mustjala Lasteaed
Esmaabi koolitus	8	2018	2018	4	Sõmera Kodu
Täienduskoolitus erihoolekande töötajatele – töö liitpuudega ja ebastabiilse remissiooniga inimesega	40	2018	2018	8	RKT koolitus
Esmaabi koolitus	16	2019	2019	26	Eraisik
Esmaabi koolitus	8	2019	2019	24	Majasisene koolitus
Esmaabi koolitus	16	2019	2019	14	Eraisik
Esmaabi koolitus	16	2019	2019	12	Õppegrupp SAT-18
Esmaabi koolitus	6	2019	2019	12	AS Tesman
Esmaabi koolitus	6	2019	2019	10	Saaremaa Piimatööstus AS
Esmaabi koolitus	8	2019	2019	16	Kuressaare Perearstikeskus
Esmaabi koolitus	16	2019	2019	17	Pärsama Hooldekodu
Hooldustöötaja koolitus	78	2019	2019	15	Eesti Töötukassa
Keerulised suhted ja stressijuhtimine	20	2019	2019	12	RKT koolitus
Motiveerimine ja eesmärkide seadmine	20	2019	2019	12	RKT koolitus
Esmaabi koolitus	8	2020	2020	42	Coop
Esmaabi koolitus	16	2020	2020	13	Õppegrupp SAT-19
Esmaabi koolitus	8	2020	2020	9	CityDental
Esmaabi koolitus	16	2020	2020	8	Coop
Esmaabi koolitus	8	2020	2020	6	Eraisik
Esmaabi koolitus	8	2020	2020	9	Kuressaare Teater
Motiveerimine ja eesmärkide seadmine	26	2021	2021	8	RKT koolitus
Meeskonnatöö ja suhtlemisoskuste arendamine	26	2021	2021	6	RKT koolitus
Esmaabi koolitus	8	2021	2021	37	Ida-Niidu Lasteaed
Keerulised suhted ja stressijuhtimine	26	2021	2021	6	RKT koolitus
Hooldustöötaja koolitus	78	2021	2021	6	Eesti Töötukassa

Hooldustöötaja koolitus	152	2021	2021	1	Eesti Töötukassa
Esmaabi koolitus	16	2021	2021	8	Õppegrupp SAT-20
Esmaabi koolitus	8	2021	2021	24	Muhu Hooldekeskus
Hooldustöötaja koolitus	78	2021	2021	7	Eesti Töötukassa
Tugiisiku koolitus	240	2021	2022	7	Eesti Töötukassa

Allikas: KAK

Täiendus- ja ümberõppe õppekavad koostab koolitusjuht koostöös juhtõpetajatega, arvestades tööandjate, kohalike elanike ja sotsiaalpartnerite (töötukassa, HTM) vajadusi. Hinnataval perioodil on täiendusõppe kursused kajastatud tabelis 4.

Aruandeperioodil on kool eneseanalüüsis välja toonud toimunud muudatused:

- 1) Kõikidesse SN ja LN ÕKRi õppekavadesse on sisse viidud moodul „Õpitee ja töö muutuv keskkonnas“.
- 2) Koolipoolse tunnustuse on saanud mitmed praktikabaasid (nt MTÜ Saarepiiga Koolitus, SA Kuressaare Haigla, Pärsama Hooldekodu, Saaremaa Südamekodu OÜ).
- 3) Mitmekülgne erialaspetsialistide kaasamine õppetöösse. Näiteks on HT, tase 4 abivahendite mooduli raames oma erialaseid kogemusi jagamas käinud vastav spetsialist.

3. Kuressaare AK õppekavarühmade sotsiaaltöö ja nõustamine; lastehoid ja teenused noortele analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäruga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Analüüs

Õppekavad

Õppekavaarendus

Õppekavade arendamisel on kooli ÕKRde analüüside põhjal aluseks võetud OSKA uuringu raport sotsiaaltöö valdkonnas (2014 ja 2022), regiooni strateegiad, kooli nõunike kogu poolt antud suunised, tööandjate iga-aastasel ümarlauaarutelul (viimane toimus 2021) selgunud muutused ja vajadused tööturul, õppijate erialavaliku soovid ning seadusandlus. Õppekavad koostamisel võetakse aluseks kutsestandardid ning LN ja SN ÕKRde õppekavad on vastavuses kutsestandarditega. Õppekavad koos moodulite rakenduskavadega on kättesaadavad [kooli kodulehel](#).

Vastutus õppekavade koostamise ja arenduse eest hinnatavates õppekavarühmades on selgelt määratletud. Õppekavade arenduse eest vastutab juhtõpetaja, kes kaasab õpetajaid. Õpetajate vastutus on moodulite rakenduskavade koostamine ja arendamine. Moodulite rakenduskavade arenduse protsessi on olnud kaasatud kõik vestlustel osalenud ÕKRde õpetajad.

Komisjoni hinnangul on õppekavade arendus süsteemne ja toetatud. Iga õppeaasta alguses toimuvad õpetajate koosolekud arutamaks, kuidas vastavalt rakenduskavale õpet läbi viia. Samuti toimuvad regulaarselt õppeaasta jooksul ja lõpus õppekavade või konkreetsete moodulite õpetajate vajaduspõhised kokkusaamised, mille eesmärk on laekunud tagasiside ja esitatud ettepanekud üle vaadata, õpetust reflekteerida ja vajadusel muudatused rakenduskavadesse sisse viia. Vestlusel osalenud õpetajad kinnitasid, et peavad oluliseks pidevat rakenduskavade arendamist ning tööturu ja õppijate vajadustele vastavaks kohandamist. Samuti on õppekavaarenduses toeks kooli referent, kes aitab juhtõpetajaid õppekavade kinnitamise ja EHIS-esse viimise protsessis.

Õppekavaarenduses tehakse koostööd nii koolis kui teiste õppeasutustega. ÕKRde eneseanalüüsist, vestlustest juhtõpetaja ning rühmajuhatajaga selgus, et nii õppekavade kui moodulite rakenduskavade koostamisel tehakse koostööd teiste kutseõppeasutuste ja rakenduskõrgkoolidega, nt Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool. Koostöoaruteludes selgus, et näiteks lähtuvalt suurenenud nõudlusest tugisikute järele ja huvist õppida lapsehoidja eriala, tekkis vajadus koostada vastavad õppekavad, millest lähtuvalt koostati koolide ühistööna tugisik, tase 4 ja lapsehoidja, tase 5 õppekavad. Vestlusel juhtõpetajaga selgus, et mainitud õppekavad on hindamise ajal kinnitamise protsessis ning õpilaste vastuvõttu loodetakse alustada 2022 sügisel. ÕKRde õppekavade sisu, meetodeid ja hindamist kajastavate moodulite rakenduskavades on arendatud koostöös teiste õppeasutustega (võrgustikes), see selgus eneseanalüüsi ja vestluse põhjal ÕKRde juhtõpetajaga.

ÕKRde õppekavade moodulite rakenduskavasid on kohandatud lähtuvalt sihtrühma eripärast, õppevormist, õpetajate ja õppijate refleksioonist ja praktikaettevõtete tagasisidest. Meetodikat arendades on selgelt mõtestatud, kuidas õppijad õppe lõpuks õpiväljundite saavutamiseni jõuavad, et kutseksam edukalt sooritada, mida kinnitavad ka kutseksamite väga head tulemused. Meetodika arendus toimub pidevalt õpetajate ühiste arutelude käigus, mis ÕKRde eneseanalüüsi ja vestluste põhjal kutseõpetajatega on aidanud õppetöö kvaliteeti pidevalt parendada. Samuti on õpilaste tagasiside seniste muutuste osas olnud positiivne. Vestlusel osalenud mõlema ÕKRi õpilased väljendasid oma rahulolu meetodikaga, tuues esile võimaluse pidevalt teoorias õpitud praktiliselt läbi teha, ühiselt arutelda ja mõtestada. Esiletõstmist väärrib, et vestlusel osalenud õpetajad rõhutasid, et lähtuvad õppe kavandamisel õppijakesksusest, individuaalsest lähenemisest igale õppijale ning õpetaja suunavast ja toetavast rollist.

Vestlustest praktikutest õpetajatega ning praktikajuhendajatega selgus, et neid on kaasatud hinnatavate õppekavade ja rakenduskavade arendusse ning nende tagasiside põhjal on rakenduskavadesse muudatusi sisse viidud. Näitena toodi realiseerunud ettepanekud lisada HT, tase 4 õppekavasse eraldi dementsuse teema ja loogilisemalt üles ehitada HEV lapse toetamise teema. ÕKRde eneseanalüüsi põhjal on rakenduskavade arendamisel arvesse võetud kutseksami hindamiskomisjonide tagasisidet.

Komisjoni hinnangul jääb sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKRi õppe kavandamisel koostöö tervishoiupoolega pigem väheseks. Positiivne on see, et üks HT õppekava vedavatest õpetajatest on õppimas õe põhiõppes. Põhiline tervishoiualane kompetents õppe kavandamisel ja läbimisel on kaetud kiirabiõe poolt. Sama asjaolu väljendub ka nt täienduskoolituste teemade pakkumises. Positiivne on koostöö nt Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga, kust võiks isegi rohkem moodulite rakenduskavade arendusse ideid ammutada.

Valikõpingud on ÕKRde eneseanalüüsi põhjal valitud toetama ja laiendama kutseoskusi või võtmekompetentse. Komisjoni hinnangul ei avarda ega toeta mitte kõik valikmoodulid piisavalt hooldustöötaja kutsealast kompetentsust. Näiteks HT, tase 4 õppekava valikõpingute kogumahust (20 EKAPit) 40% ehk 8 EKAPit moodustab valikmoodul "Lapsehoidja töö alused" ning 25% 5 EKAPit

“Tegevusjuhendaja töö alused”. Nende valikmoodulite kogumaht, mis moodustab valikmoodulite mahust 65%, ei toeta ega laienda oluliselt HT kutsealaseid kompetentse.

Õppijate tegelikud võimalused valida valikmooduleid lähtuvalt individuaalsetest õpivajadustest, võiksid komisjoni hinnangul olla enam toetatud. HT, tase 4 õppekavast nähtub, et õpilasel on kohustus valida valikmooduleid 20 EKAPI mahus. Samas on õppekavas vaid 20 EKAPI ulatuses valikmooduleid, mille seast õpilane oma valiku teha saab. Seega on komisjoni arvates valik täies mahus ette antud ja õpilastel sisuliselt valikuvõimalus puudub. Kuigi õppekavas nähakse ette, et õpilasel on õigus valida valikmooduleid kooli teistest õppekavadest või teiste õppeasutuste õppekavadest kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korras, kinnitasid õpilased vestlustel, et tegelikult neil ei ole olnud võimalust valikmooduleid valida. Komisjoni hinnangul on see pigem vastuolus ÖKRde eneseanalüüsis lk 13 tooduga, kuna kooli väitel valikõpingu moodul avatakse juhul, kui kursuse õppijatest vähemalt 50% on selle valinud ning selgete eelistuste puudumisel valitakse enam soovijaid kogunud valikmoodulid.

Täiendusõppe õppekavade arenduses on hinnataval perioodil lähtunud peamiselt hooldusasutuste (Muhu ja Pärsuma hooldekodu, Südamekodu, Hooldekodu Valsis jne) ja Eesti Töötukassa vajadustest ning tellimustest. Eneseanalüüsist nähtub, et SN ja LN ÖKRdes on hindamisperioodil läbi viidud hulgaliselt täienduskoolitusi. Kooli kui piirkondliku kompetentsikeskuse pakutud täienduskoolituste õppekavades väljendub aga pigem vähe neid kompetentse, mis keskenduks ÖKRde teemavaldkondadele, nt hooldusele, erivajadusega isikutele või lastehoiuga seonduvale. Perioodil 2016-2018 on täienduskoolituses rakendatud peamiselt esmaabikoolituse õppekava, mille aluselt on läbi viidud 13-20 koolitust aastas. Rakendatud on neli SN ÖKR põhivaldkonnaga seonduvat täienduskoolituse õppekava. Töötukassa tellimusel on 2016-2021 läbi viidud kolm 78-tunnist hooldustöötaja koolitust (kaks neist covidist tulenevalt 2021. aastal), lisaks ühele inimesele hooldustöötaja 152-tunnine koolitus. Erivajadusega isikuid puudutavatel teemal on läbi viidud kolm 40-tunnist koolitust, viimati aastatel 2017-2018. Riikliku koolitustellimuse (RKT) koolitustena on pakutud üldteemasid, nt keerulised suhted, motiveerimine, suhtlemisoskuste arendamine.

Hindamiskomisjoni arvates on õppekavaarendus süsteemne ja eesmärgipärane, õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust. Täienduskoolituste õppekavade pakkumises soovib komisjon kaaluda enam ÖKRde spetsiifiliste kompetentside arendamist ja süvendamist võimaldavaid õppekavu (vt komisjoni ettepanekuid lk 15 „Parentusvaldkonnad ja komisjoni soovitusel...“).

Õppekavade moodulid

SN ja LN ÖKRde õppijad on täiskasvanud õppijaid, kes õpivad kas koolipõhises või SN ÖKR ühel õppekaval (hooldustöötaja, tase 3) töökohapõhises õppes. Õppe kavandamisel on sellega arvestatud ning õppe rakendamiseks on valitud enamasti sihtrühma eripärast lähtuvad õppe- ja hindamismeetodid.

Moodulite rakenduskavades kirjeldatud ülesannete ja meetodite põhjal võib kinnitada, et õpetajad pööravad tähelepanu võtmeoskuste arendamisele. Kavandatud on suhtlemis- ja digioskuste, suulise ja kirjaliku eneseväljendamise oskuste lõimimine põhiõpingutesse. Näiteks on kavandatud protseduuride tegemise õppesse suhtlemisoskuste arendamist, samuti on õppetöös pööratud läbivalt tähelepanu digi- ja keeleoskuste arendamisele. Põhiõpingute moodulites on kavandatud teooriaõppe ja praktilise õppe ning praktika lõimimised. Eriti selgelt ilmneb see LN ÖKR lapsehoidja, tase 4 õppekavas, kus praktika on lõimitud viide põhiõpingute moodulisse. Kõigi moodulite rakenduskavades on õppemeetoditena kirjeldatud ka kas praktilist tööd või harjutamist, mis viitab teooria- ja praktilise õppe lõimimisele. Komisjoni hinnangul võiksid aga mõned kutseharidusstandardis kirjeldatud õpipädevuse, enesemääratluspädevuse, tegevuspädevuse, algatusvõime ja ettevõtlikkuspädevuse vastava taseme õpiväljundid rakenduskavades selgemini nähtavad olla.

LN ÕKR õppes kasutatakse moodulite rakenduskava põhjal läbivalt õppijate sihtrühma arvestades sobivat mitteeristavat hindamist ning sihtrühmale sobivat kujundavat hindamist. Samas on mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine kirjeldatud kõigi moodulite rakenduskavades universaalses sõnastuses, konkreetse mooduli õpiväljundeid arvestamata. Samuti peaks väljundipõhise õppe puhul mooduli positiivse tulemuse kujunemise esmaseks aluseks olema õpiväljundite saavutamine lävendi tasemel, mitte osalemine kontaktõppes. Nende põhiõpingute moodulite kokkuvõtva hinde kujunemine, millesse on lülitatud praktika, ei ole hindamiskomisjoni arvates päris läbipaistev, kuna rakenduskavades pole võimalik välja lugeda, mille alusel loetakse praktika hinde „arvestatud“ kriteeriumitele vastavaks. Õpetajad selgitasid vestluses, et mooduli positiivset hinnet ei fikseerita enne, kui praktika on positiivselt sooritatud, kuid see võiks selgelt olla kirjeldatud ka moodulite rakenduskavas.

SN ÕKR hooldustöötaja, tase 4 moodulite rakenduskava põhjal kasutatakse osade moodulite puhul õppijate sihtrühma arvestades sobivat mitteeristavat hindamist. Samas on mitmes moodulis kavandatud eristav hindamine, sh praktika moodulis (moodulid 2, 3, 6, 7, 9), mille põhjendusena ilmnes vestlustest õpetajate ja referendiga vaid vajadus koostada pingerida õppetootuste määramisel. Mõnede eristava hindamisega moodulite puhul (näiteks moodulid 2 ja 3) on mooduli hinde kujundamiseks nõutavad ülesanded piisava detailsusega lahti kirjeldatud, kuid mitte kõigi puhul. Hindamisülesanded on rakenduskavades komisjoni hinnangul liiga üldiselt kirjeldatud, ega anna selget ülevaadet, mida õpilane positiivse hinde saamiseks peab tegema. Selline üldine kirjeldus, nagu „praktiline ülesanne“ (moodul 1 „Hoolduse alused“) ei anna õpilasele piisavalt informatsiooni, mida ja kuidas ta peab kokkuvõtva hinde saamiseks tegema ning kuidas õpiväljundite saavutatust tõendama. Ka kokkuvõttev hindamine ei ole mõnes HT, tase 4 mooduli rakenduskavas piisavalt läbipaistvalt lahti kirjutatud, nt on rakenduskavas kirjeldatud õpiväljundite saavutatuse tõendamiseks hindamisülesanded, kuid mooduli hinde kujunemisel lisandub veel üks „moodulit kokkuvõttev ülesanne“ (moodulid 1,4,6) või „praktiline ülesanne“ (moodul 5). Samas pole kirjeldatud, milles ülesanded seisnevad, mille põhjal tekib küsimus, kas mitte mõne õpiväljundi saavutatust ei hinnata korduvalt, mis oleks vastuolus väljundipõhise hindamise põhimõtetega. Hindamiskriteeriumid on kirjeldatud formaalselt ja pole arusaadav, kuidas hinne „4“ või „5“ kujuneb. Moodulis 2 on õppijal vajalik sooritada kirjalik ülesanne koos esitlusega ja kahest osast koosnev praktiline töö. Komisjonil jääb siin arusaamatuks, milline on lävendit ületav tase, mida iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine (hinne „4“) või lävendit ületav tase, mida iseloomustab väljundite iseseisev, eesmärgipärane ja loov kasutamine (hinne „5“). Komisjoni hinnangul vajab hindamise kajastamine mõlema ÕKR moodulite rakenduskavades edasist arendamist.

Eneseanalüüsist ja vestlustes õpetajatega selgus, et moodulite õpetajad koostavad hindamisülesanded ühiselt kas ühe mooduli õpiväljundite või korraga mitme mooduli õpiväljundite saavutatuse hindamiseks, mis on komisjoni hinnangul väga positiivne. Näiteks selgitas vestlusel osalenud hooldustoimingute õpetaja, et praktilised ülesanded on omavahel terve õppeaasta moodulites lõimitud. Õpilane saab kindla suuremahulise struktureeritud ülesande (nt on tal kliendiga vaja läbi viia kindlad toimingud), õppimise käigus lisanduvad probleemituatsioonid ehk lisaülesanded. Mõned neist lahendatakse koolis simulatsioonnuku peal, aga enamik ülesandeid viiakse läbi reaalsete klientidega.

Nii SN kui LN ÕKRde moodulite rakenduskavade põhjal ning vestlustel õpetajate ja õpilastega selgus, et õppe läbiviimiseks on kavandatud ja rakendatakse enamasti õppijaid aktiveerivaid, koostõiseid, praktiliste oskuste arengut ning teoreetilise ja praktilise õppe lõimimist, ka võtmepeadevuste lõimimist toetavaid õpistrateegiaid, nt projektõpet, digiõpimappi, praktilist harjutamist jne. LN ÕKRis kasutatakse ka probleemõpet. Kasutatakse nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist toetavaid õppemeetodeid, nt LN ÕKRi õppekavas mõistekaarti, ideekaarti. Kasutatakse erinevaid võtmepeadevuste arengut toetavaid strateegiaid ja meetodeid, nt ühistöö- ja suhtlemis- ning eneseväljendusoskuste arendamiseks erinevaid rühmatöö meetodeid ja meekonnatööd, esitlemist, arutelu; enesejuhtivuse arendamiseks enesehinnanguid ja –analüüse, iseseisvat õpet. LN ÕKR

õppekavas kasutatakse rakenduskavade põhjal õpioskuste arendamiseks materjali kogumist ja süstematiseerimist, analüüsivat kirjutamist, tööd õppekirjandusega, kirjanduse kokkuvõtte tegemist. Õppijate digipädevuse arendamiseks kasutatakse rakenduskavade põhjal läbivalt e-õpet ja e-õppematerjale.

Õppemeetodite mõtestamise osas on komisjoni hinnangul veel arenguvõimalusi. Korduvalt on moodulite rakenduskavades õppemeetodina toodud „iseseisev töö“, mis on pigem õppija tööviis kui meetod, kuid iseseisva töö jaoks on vajalik valida meetod või nende kombinatsioon. Õppemeetodina on rakenduskavades nimetatud ka õppijate töö korraldamise viis, nt „rühmatöö“, mille puhul samuti on vajalik valida meetod (nt arutelurühm, mosaiikrühm vms).

Rakenduskavade analüüsi põhjal vajavad mõned SN ÕKRI moodulite rakenduskavad parendamist. Komisjoni hinnangul ei ole näiteks hooldustöötaja, tase 3 moodulite rakenduskava koostatud töökohapõhise õppe jaoks. Samade õpiväljundite saavutamiseks on otstarbekas kavandada just töökohapõhise õppe spetsiifikast lähtuvad praktikamahud, õppe- ja hindamismeetodid. Ka õppe- ja hindamisülesanded peaksid lähtuma õppevormist, kuna suurema osa õppe mahust läbib õppija praktikaettevõttes ega saa suure tõenäosusega samu ülesandeid teha, mida koolis õppides.

Hooldustöötaja, tase 4. moodulite rakenduskavast ei selgu, kui suur on moodulites praktilise töö maht. Moodulite rakenduskavades (moodulid 2,5,6,7) esineb puudusi õpiväljundite, hindamiskriteeriumite ja paiguti ka hindamisülesannete sidususes. Näiteks moodul 2 „Hooldustoimingud“ on õpiväljund 3: *“hooldab abivajajat erinevate elundkondade haiguste korral“*; hindamiskriteeriumid algavad aga verbidega *“mõõdab... kirjeldab... kirjeldab... arvutab... kirjeldab... selgitab...“*, mis ei viita praktilisele tegevusele. Samas on hindamisülesannete kirjeldustest näha, et tegelikult hinnatakse (järelilikult ka õpitakse) enamasti praktilisi oskusi, mitte kirjeldamist. Paiguti ei ole õppe sisu ja hindamisülesanded õpiväljunditega sidusad, nt moodulis 6 õpiväljund 3: *“kavandab enda ja teiste jaoks väärtuste loomisel omapoolse panuse kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses“* on õppe sisu hoopis töötervishoid ja tööohutus ning ka hindamisülesanne (ettevõtte riskianalüüsi koostamine) ei toeta selle õpiväljundi saavutamist.

Lapsehoidja, tase 4 (60 EKAP) õppekava moodulite rakenduskavast ei selgu, milles seisneb praktiline töö õppekeskkonnas ning milline on selle maht. Praktika maht on 15 EKAP, kuid ei selgu, millised õpiväljundid saavutatakse praktika käigus, milline on igas moodulis praktika ülesanne ning kuidas igas moodulis praktilal saavutatud õpiväljundeid hinnatakse. Ühelt poolt on see põhjendatav individuaalse lähenemisega õpilaste arenguvajadustele, kuid teisalt peaks õppekava rakenduskava, mis on avalik dokument, olema üheselt mõistetav, mh õpilastele ja tööandjatele.

Lapsehoidja, tase 4 õppekava moodulites ei ole õpiväljundid ja hindamiskriteeriumid paiguti taksonoomiliselt sidusad või ei võimalda hindamiskriteeriumid täiel määral hinnata õpiväljundite saavutatust. Näiteks moodulis 2 õpiväljund 1: *“toetab lapse, sh imiku arengut, arvestades lapse individuaalsust“* hindamiskriteeriumite verbid on *“töötab välja plaani... kirjeldab... kirjeldab... kirjeldab...“*, mistõttu lävendikriteeriumite alusel pole võimalik hinnata, millised oskused arengu toetamiseks lähtuvalt lapse individuaalsusest õppija omandab. Sama mooduli õpiväljund 4: *“kujundab lapse eneseteenindus- ja regulatsioonioskusi igapäevastes tegevustes“* hindamiskriteeriumite verbid on *“kirjeldab... kirjeldab...“* ei võimalda hinnata, kuidas õppija kujundab õpiväljundis kirjeldatud oskusi igapäevastes tegevustes. Paiguti ei ole õppe sisu ja hindamisülesanded õpiväljunditega sidusad.

Komisjoni hinnangul on õppekavade moodulite rakenduskavades õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid üldiselt toetavad õppijat õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel. Tehakse ka individuaalseid kohandusi arvestades õppija varasemate töökogemuste, elukogemuste ja erialaste teadmistega.

Järeldused

- **Tugevused**
  - Komisjoni hinnangul on õppekavarühmades rakendatavate õppekavade arendus eesmärgipärane ja süsteemne. See on toimunud töömaailma, õppijate ja koostööpartnerite vajadusi arvesse võttes, õpetajate koostöös, ühistöös teiste samade erialade õppekavu pakkuvate kutse- ja rakenduskõrgkoolidega. Koostöö tulemusel on valminud uued tööturu nõudlusele vastavad tugiisik, tase 4 ja lapsehoidja, tase 5 õppekavad mille rakendamine on kavandatud 2022. aastal.
  - Õpet kavandades on selgelt mõtestatud, kuidas õppijaid kutseeksami eduka sooritamiseks vajalike kompetentside omandamisel toetada, mida kinnitavad ka hinnatavate õppekavarühmade kutseeksamite väga head tulemused. Metoodika koostööne arendus on pidev protsess ning on aidanud kõigi osapoolte hinnangul õppe kvaliteeti pidevalt parendada. Õppe kavandamisel on lähtutud õppijakesksusest, individuaalsest lähenemisest igale õppijale ning loodud on mitmekesised võimalused enesejuhitud õppeks.
- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitus** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks
  - Hindamisel komisjon leidis, et õppijatel puudub sisuliselt võimalus valikmoodulite vahel valida, kuna kooli poolt on valik juba eelnevalt tehtud. Komisjon soovib lülitada õppekavasse suuremas mahus asja- ja ajakohaseid valikaineid, mis looks õppijatele võimaluse valikainete vahel valida Hooldustöötaja erialal õppijale soovitame kaaluda valikmooduleid, mis aitavad avardada ja süvendada kaasaegseid kutsealaseid teadmisi ning oskusi, näiteks kaaluda valikõpingutena alternatiivkommunikatsiooni, personaalse hoolduse, kehalise aktiivsuse toetamise, mälu treeningu, vaimse tervise ja heaolu, kultuuriliste eripäradega seotud teemasid. Üha enam digitaliseeruva töökeskkonna ja töövahendite kontekstis soovib komisjon õppijate tähelepanu suunata innovaatiliste võimaluste kasutamisele sotsiaalvaldkonnas, nt õppele, mille keskmeks on olemasolevad e-lahendused, aga ka kaasaegsete vajaduspõhiste lahenduste leidmine igapäevastes hooldustoimingutes.
  - Õppekavarühmade täienduskoolituse õppekavade pakkumine on komisjoni hinnangul pigem ühekülgne ning koolitatavate arv tagasihoidlik. Komisjon soovib kaaluda õppekavarühmade spetsiifilisi kompetentse väljendavate ja süvendavate koolituste pakkumist, nt ergonomika; toimetulek keerulise kliendiga (nt sõltuvusprobleemiga klient); väärkohtlemise teemad - toetamine; lähisuhtevägivald - liigid ja toetamine (laps ja pere); vaikuseminutid; ennetamine, toimetulek üksildusega jne.
  - Õppekavarühmade õppekavade mõnede moodulite rakenduskavades ei ole hindamine kirjeldatud piisava selgusega ning esineb sidususe probleeme õpiväljundite, hindamiskriteeriumite ja hindamisülesannete vahel. Komisjon soovib moodulite rakenduskavad sidususe aspektist üle vaadata, samuti kirjeldada detailsemalt hindamisülesanded, eristatava hindamise hindekriteeriumeid ja moodulite kokkuvõtva hinde kujunemist. Soovitame tuua moodulite rakenduskavades välja praktika maht. Kuna hooldustöötaja, tase 3 moodulite rakenduskava on koostatud koolipõhise õppe jaoks, kuid kool rakendab õpet töökohapõhises õppes, soovitame koostada moodulite rakenduskava töökohapõhise õppevormi jaoks, milles oleks ära toodud praktika osakaal vähemalt kaks kolmandikku õppekava mahust.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. õppijate erialavalik on toetatud;
2. õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Õppijate erialavalik

Õppekavarühmade eneseanalüüsi põhjal tutvustatakse KAKi õppimisvõimalusi laiemalt koostöös teabejuhiga, kes koordineerib ja viib läbi kooli meediasuhtlust ning turundustegevusi erinevate kanalite kaudu: avatud uste päevad, infomessid, kooli veebileht, massimeedia, ekskursioonid üldhariduskoolide õpilastele, õpetajatele ja karjäärinõustajatele. Kool teeb reklaami kõikidele erialadele korraga, kuid sellega seoses on jõutud arusaamisele, et info ei pruugi jõuda alati õige sihtrühmani, kuna valdkondade paljusus tekitab reklaamis infomüra. Sellest tulenevalt on kool hakanud välja töötama uut turundusstrateegiat, mille eesmärgiks on suunata reklaami sõnum õigele sihtrühmale - potentsiaalsele tulevasele õpilasele ning toetadate erialavalikul. Hinnatavatest ÕKRdest osaleb selle väljatöötamisel juhtõpetaja ning uus turundusstrateegia valmib 2022 kevadel.

ÕKRde sihtrühmadest lähtuvalt tutvustatakse õppekavasid ja õppimisvõimalusi maakonna valdkonna tööandjatele ja töötukassa spetsialistidele. Õppimisvõimalusi tutvustav info avaldatakse ka maakonna ajalehtedes Meie Maa ja Saarte Hääl ning vastavat teavet levitatakse samuti õppijate endi kaudu. Eneseanalüüsi põhjal on PRÕM rahastusel korraldatud 2017-2018 neli Oskuste Päeva, mille formaadi on regionaalne kogukond hästi vastu võtnud ning 2019 otsustati jätkata sama formaadiga, kasutades kooli eelarvelisi vahendeid. Hinnatavad ÕKRid olid esindatud Oskuste Päeva raames erinevate töötubadega, nt oli võimalus harjutada elustamist ning teha õpilaste juhendamisel erinevaid käelisi tegevusi (karbid, käepaelad jne).

Vestlustel nii õppijate kui ka õpetajatega sai komisjon kinnitust, et väga heaks reklaamiks on osutunud info, mis tuleb endistelt õppijatelt ja tööandjalt. Selle kinnituseks on seegi, et märkimisväärne osa regiooni valdkonna tööandjatest on KAKi vilistlased. Komisjon soovib turunduslikult kasutada õppijatelt ja õpetajalt saadaolevaid innustavaid ja inspireerivaid lugusid, mis loovad väärtust positiivsete emotsioonide kaudu ning tekitavad uudishimu uute edulugude saavutamiseks.

Alates 2017/2018. õa-st pakub KAK kooli veebilehe kaudu kõigile võimalust tutvuda erinevate erialade õppekeskkondadega [virtuaaltuuri](#) kaudu. Komisjoni hinnangul annab lahendus hea ülevaate, on kaasaegne ja mugav võimalus ning kindlasti aitab potentsiaalset õppijat valikute tegemisel. Hindamise perioodil ei pakutud kooli kodulehel, sh virtuaaltuuris võimalust näha hinnatavate õppekavarühmade õppekeskkondi või -vahendeid, nt simulatsiooninukk või vananemist simuleeriv nukk, pilte lasteaia rühmast või ka pilte hooldusasutustest kui praktikakohtadest, mis annaks rohkem informatsiooni ja tekitaks huvi või toetaks õppima asumisel erialavalikut. Samuti on hinnatavate ÕKRde osas erialasid tutvustav info kooli kodulehel kuvatud erinevas järjekorras ja pigem kaootiliselt. Komisjon soovib KAKi veebilehel kuvatud SN ja LN ÕKRde erialade tutvustused ühtlustada ning väljakuvatav sõnum suunata potentsiaalsele tulevasele õppurile. Ühtne struktuur võimaldab infot erialade lõikes võrrelda. Eesmärgistatud sõnum aitab lugejal paremini teemaga suhestuda ning toetab sel viisil sobiva eriala valikut.

Vastuvõtuprotsess hinnatavates ÕKRdes on reguleeritud Kuressaare AK õppekorralduseeskirja ja õpilaste vastuvõtu korraga. Nii dokumentide analüüsi kui ka vestluste põhjal juhtõpetaja ja õpetajatega, toimub õpilaste vastuvõtt hinnatavates ÕKRdes peamiselt suvise vastuvõtu ajal. Kooli

vastuvõtukomisjoni toetavad erialade komisjonid, mis korraldavad õpilaste vastuvõtuvestlusi või -katseid konkreetsetes õppekavariühmades. Komisjoni kuuluvad juhtõpetaja, rühmajuhataja ja kutseõpetaja. SN ja LN ÕKRde õpilaste vastuvõtt toimub vastuvõtuvestluse ja -küsimumstiku põhjal kujunenud pingerea alusel. Küsimustiku kasutusele võtmine on vähendanud õppimise käigus mitmete teemade ootamatult pinnale kerkimist (nt terviseriski tõttu praktika sooritamine, digi- või võõrkeeleoskuse tase, pereprobleemid, vaimse tervise riskid jms).

Nii eneseanalüüsist kui ka vestlusest juhtõpetajaga selgus, et lapsehoidja eriala populaarsus on viimastel aastatel tõusnud ning konkurss on suurem kui 1,0, mistõttu on kool kasutanud võimalust suunata soovijaid õppima SN ÕKRI õppekavadele. SN ÕKRI vastuvõttu on mõjutanud töötukassa poolt toetatud õppimine ja täienduskoolitused. Komisjon toetab kooli plaani hakata hindama õpilaskandidaatide perspektiivi, et saada kinnitust, kes soovib tegelikult eriala omandada, mitte ei tule eesmärgiga saada õppeperioodi kestel rahalist toetust.

Eneseanalüüsi ja vestluste käigus juhtõpetaja ning rühmajuhendajaga sai komisjon kinnitust, et õpimotivatsiooni ja -huvi püsimiseks toimuvad kahe esimese õppekuu jooksul tegevused õpperühma liitmiseks, nt sotsiomeetrilised harjutused või intervjuu rühmajuhatajaga. Intervjuu peamine eesmärk on kaardistada õppija olemasolevad erialased kompetentsid. Komisjoni hinnangul on õppegruppide liitmiseks teadlikult toetava keskkonna loomine igati positiivne ning väljatoodud näited tõestavad seda. Tunnustame õppekavariühmi uudse ja õppijakeskse lähenemisviisi rakendamise eest.

SN ja LN ÕKRdes toimub õpe tsükliõppena. Õppijad kinnitasid vestlustel, et see neile sobib ja toimib väga hästi. Õppevormist tulenevalt võivad õppijad jääda üldistest kooli tegemistest ja huvitegevusest veidi kõrvale. Eneseanalüüsis toodud näide, milles LN ÕKRI õppijad osalesid aktiivselt tervisenädala raames sammulugemise võistlusel (võitsid aastal 2021) ja lisaks kooli sünnipäeva raames korraldatud taaskasutusnäitusel "Oma tehtud", kus presenteeriti nt lego klotsidest lampi ja joogipurkide konksudest kaelakeed, kinnitab, et aktiivsus sõltub eelkõige õppijate endi initsiatiivist ning kool pakub selleks erinevaid võimalusi.

ÕKRde õppijad on enda tegemiste kohta infot jaganud läbi sotsiaalmeedia. Näiteks Covid-19 pandeemia ajal võttis üks õppija enda hallata kooli Instagrami konto, et sinna jooksvalt oma sessioonist infot postitada. Eneseanalüüsi põhjal on õppijad olnud aktiivsed osalejad ka ettevõtlussuuna laatadel (nt Auriga keskuses erinevatel aastatel, korraldades seal lastega tegevusi).

Komisjoni hinnangul on hinnatavates õppekavariühmades õppijate erialavalik toetatud.

Õpikeskkond

ÕKRde eneseanalüüsis on kirjas, et üldised eesmärgid õpikeskkonna arendamiseks on sõnastatud KAKi arengukavas, millest tulenevalt sõnastatakse detailsemad tegevused õa tegevusplaanis. Õppe läbiviimiseks kasutatakse erinevaid õpikeskkondi nii koolis, praktikaettevõtetes kui avalikus ruumis. Dokumentide analüüsi põhjal on HT õppes kasutusel tavaõppeklassid ning praktilise õppe klass, kuhu 2020. aastal soetati arvuti teel juhitud simulatsiooninukk. Näiteks võimaldab nukk õppijatel harjutada veenilaiendite, lamatiste ja mitmete muude kehamuredega klientide hooldamist. Peale selle on õppijate käsutuses vananemist simuleeriv komplekt.

Õpetajate sõnul saab kool õppetöö läbiviimiseks vajalike töövahendite kohta infot tööandjate tagasisidest koolile. Vestlustel kirjeldasid nii õppijad kui õpetajad, kuidas õpikeskkonda vastavalt võimalustele pidevalt laiendatakse. Näiteks harjutavad SN õppijad ise ratastooliga linna või poodi minemist, minnakse eakate hooldekodusse kliendi juurde juukseid lõikama; hooldustoimingute õppimiseks võtavad õppijad või õpetajad ise abivajaja rolli, lisaks viiakse osa hooldustoimingute õppest läbi hooldekodus. Nii õppijad kui ka praktik-õppejõud kinnitasid, et LN kui SN õppijatel on õppetöö käigus tagatud võimalus kasutada vajalikke isikukaitsevahendeid. Kõik vestlustel osalenud õppijad ning kooli esindajad väljendasid selgelt rahulolu õpikeskkonnaga.

ÕKRde eneseanalüüsi ja vestluse põhjal õpetajatega on õppijate toetamiseks erialaõpingutes loodud õpiväljundite saavutamist toetavaid e-õppematerjale. Juba alates 2006/2007 on hinnatavates ÕKRides kasutatud erinevaid e-kursusi, mis toetavad hästi tsükliõppes õppimist. E-kursuste jaoks on kasutatud peaausjalikult Moodle keskkonda ja õpetajate loodud kodulehti (nt Kasvatus). Mõlema ÕKRI õpilased avaldasid vestluses kõrget rahuolu ühe Moodle kursusega (Arengupsühholoogia) ja digioskusi arendavate e-õppe materjalidega. Aja jooksul on üksiku teema e-kursusest arendatud kompleksskursus, kuhu on koondatud erinevad omavahel seotud teemad (nt lapse areng + suhtlemine + lastele sündmuse korraldamine). Vestlustel kinnitasid nii kooli personal kui ka õppijad, et pandeemia survele võeti distantsõppe läbiviimiseks kasutusele Zoom ja MS Teams veebikeskkonnad. Vestlustel kinnitasid õpilased, et õppematerjalid on peamiselt virtuaalsel kujul ning on kättesaadavaks tehtud nii Moodles, Tahvlis kui ka nt Google Drive keskkonnas. Google Drive keskkonda on õppetöös kasutatud peamiselt meeskonnatööde puhul, kuna see võimaldab segamatult toimetada kõikidel protsessis osalejatel samaaegselt. Mõlema õppekavarühma õpilased kinnitasid vestlustel, et õppetöös kasutatakse mitmekülgseid õppematerjale. Näiteks on kasutatud eelnevalt filmitud videotundide materjale, olemas on teemade esitlused. Kasutatud on mitmeid aja- ja asjakohaseid materjale, nt e-koolikotist, videomaterjale Youtube'ist jne. Mõned õppematerjalid jagatakse õppijatele tunnis kätte väljatrükitult. Seega võib järeldada, et aastal 2020 tekkinud olukord pigem soodustas koolis digiõppe kiiret arengut, kuna uued võimalused võeti nii õppijate kui õpetajate poolt ruttu omaks. Komisjon soovib siinkohal positiivsena esile tuua kooli proaktiivsust, kuna kool teadvustab kaasaegse õppega kaasas käivat järjepidevalt muutuva õpikeskkonna olulisust ning on kohanemisvõimeline.

Komisjon sai hindamiskülastusel kinnitust, et õppijad on väga rahul kooli raamatukoguga, kuna see on varustatud heade õppematerjalidega, kus on olemas enamjaolt kõik õppematerjalid, mis on vajalikud õppekava läbimiseks. Samuti on raamatukogus võimalus nii printimiseks kui arvuti kasutamiseks. Õpetajad jagavad õpilastega jooksvalt internetipõhist õppematerjali ja täiendavat lugemist õppetöö käigus. Samas on komisjoni hinnangul mitmed LN ja SN õppekavade rakenduskavade moodulite juures toodud õppematerjalid õpiväljundite saavutamise vaates aegunud, kuna ei toeta ühiskonna praeguseid vaateid ja/või töövõtteid. Näiteks on mõni soovitatud raamatu või õppematerjali käsitlus eelmise põlvkonna vaade, URL viite taga puudub info jne.

LH rakenduskavas toob komisjon välja mõned aegunud allikmaterjalid:

- a) Kraav, I., Liiger, M., Pärn, M. jt (2007). *Lapsehoidja käsiraamat*. Tallinn: Koolibri – võimalused, viisid, kasvatusmeetodid on muutunud.
- b) Murdvee, M. (2009). *Töökeskkonna käsiraamat*. Tallinn: Sotsiaalministeerium, Tööinspeksioon - töökeskkond on oluliselt muutunud, sh töökeskkonna mõiste
- c) Silberg, J. (2003). *Arendavaid mängu imikutele ja maimikutele*. Tallinn: Koolibri – uus põlvkond, uued võimalused, vahendid, laste areng kiirem jne
- d) Kera, S. (2004). *Üheskoos teel. Lapse arengust ja kasvatuses*. Tallinn: Ilo – kasvatusmeetodid ja lähenemine on muutunud
- e) Grunevald, K. (1995). *Õppekursus arengupuuetega laste ja noorte hooldajale*. Tallinn: Olion - võimalused, vahendid jm on muutunud

Komisjon toob välja HT RAK kava aegunud allikmaterjalid:

- a) Roos, S., Err, S. (2012). *Puhastuse käsiraamat tervishoiuasutusele: tervishoiuasutustele kehtestatud nõudmisi järgides*. Tallinn: Printon – vahendid, töö iseloom, keskkonnad jm nõuded on muutunud
- b) Belbin, M. (2008). *Belbini teejuht: kuidas tööl edu saavutada*. Tallinn: Äripäeva Kirjastus - 2017.a. on ilmunud uus täiendatud trükk

- c) ÜRO Lapse Õiguste Kontseptsioon – toodud link ei avane. Sisu uueneb aeg-ajalt.
http://lapsedjapered.sm.ee/fileadmin/Sisu_laadimine/Lapsed_ ja_pered/Alusdokumendid/Lapse_õiguste_konventsioon.pdf
- d) Suppi, K. (2013). *Ettevõtlusõpik – käsiraamat*. Tartu: Altex – 10.a tagused ettevõtluse alused on suure tõenäosusega iganenud
- e) Parts, L. (2003). *Toitumisõpetus*. <http://raulpage.org/koolitus/toitumis1.html> - iganenud materjal. Toitumisteadus on tublisti edasi arenenud, põhialused on erinevatel koolkondadel erinev, lisandunud erinevad eelistused, nt veganlus jne.

TJ rakenduskava analüüsi tehes toob komisjon välja mitteaajakohase allikmaterjalid:

- a) Materjal „Töökeskkonnad“
https://www.eesti.ee/est/teemad/ettevotja/tookeskkond_ ja_personal/tookeskkond - otsitavat materjali ei leitud
- b) Ljulko, E. (2012). *Spetsialistist koolitajaks*. Käsiraamat TAI. Tallinn: Puffet Invest OÜ
- c) Aken, A. (2006). *Firmapidu – kuidas korraldada õnnestunud üritust*. Tallinn: Äripäev

Komisjon on arvamusel, et hinnatavate õppekavade õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat piisavalt õpiväljundite saavutamisel.

Õppekorraldus

KAKi õppekorraldust reguleerib õppekorralduseeskiri. Õppe korraldamisel hinnatavates ÕKRdes on arvestatud sihtrühma, täiskasvanud õppijate, eripära. Õpe on korraldatud õppetsüklikena, mille ajad on õppijatel eelnevalt teada.

Koolis toimub õppe- ja kasvatustöö juhtimine direktori ja juhtõpetajate eestvedamisel. Eneseanalüüsis toodud info põhjal kaasajastatakse igal aastal nende juhtimisel õppekorralduse eeskirja jt õppe- ja kasvatustegevusi reguleerivaid dokumente. Enamus õppekasvatustööd reguleerivast dokumentatsioonist on kättesaadav O365-s. Kevadel koostab juhtõpetaja koostöös ÕKRI õpetajatega järgmise õppeaasta õppetöögraafiku, mis kinnitatakse enne õppeaasta algust. Suures plaanis määratakse ära praktikate, üld- ja põhiõpingute moodulite jaotus. Juhtõpetaja lähtub suure plaani kavandamisel sellest, et õpperühmade praktilise õppe ajad ei kattuks (sobiva ruumi vajadus) ja õppetsükli ajad oleksid hajutatud. Selle alusel valmib tunnijaotuskava ja tunniplaan. Juhtõpetaja jälgib, et teemade ja moodulite läbimine on loogilises järjekorras. Tunnijaotuskavas jaotatakse moodulite õpiväljundid ja teemad õpetajate vahel ning planeeritakse ajaliselt, ühtlustades õpperühmade ja õpetajate koormusi.

Komisjoni hinnangul on märkimisväärne, et kool on avatud suhtumisega ning kohanemisvõimeline nii õppija vajadustega kui pandeemiaolukorraga. Seda kinnitab Covid-19 tingitud muudatustega toimetulek. Vajadusel rakendatakse hübriidõpet, nt kui mõni õppija ei saa haigestumise tõttu füüsiliselt tunnis osaleda. Lisaks on õppijatel kasutusel oma *Facebook* ja *Messengeri* grupid, et võimalikult kiiresti omavahel infot jagada.

Eneseanalüüsi põhjal tehakse tunnijaotuskavas muudatusi (nt õpetajate koolitused, külalisõpetajate võimalused) vähemalt kolm nädalat enne õppetsükli toimumist, kuid vajadusel ka jooksvalt (nt haigestumised). Tunniplaan koostatakse igaks õppetöö nädalaks ning see on avaldatud kooli veebilehel ja alates 2020 september Tahvlis (varem siseveebis). Vestlusel LN õppijatega toodi välja, et täpne tunniplaan võiks selguda varem, kui vaid mõni päev enne õppetöö algust. Tahvlis asuvad ka õppetöö päevikud, milles fikseeritakse tundidest osavõtt, edastatakse õpilastele tunni tegevused, iseseisvad tööd ning tööde, teemade ja õpiväljundite hinded.

Praktikakorraldust reguleerib [praktikakorralduse eeskiri](#). Igaks õppeaastaks koostab juhtõpetaja koostöös ÕKRI õpetajatega praktikagraafikud, iga praktika läbiviimiseks praktikalepingud ja -juhendid, mis koostatakse vastavalt õppekavale ja rakenduskavadele ning on kättesaadavad kooli kodulehel.

Alusdokumendid vaadatakse läbi vähemalt üks kord aastas, vajadusel viiakse sisse muudatused. Praktika toimub õppekava moodulite rakenduskava alusel.

LH, tase 4 moodulite rakenduskava alusel on praktika (maht 20 EKAP) lõimitud erinevatesse õppemoodulitesse ning õpilane sooritab eelnevalt kokkulepitud õppemoodulite praktikaülesanded. Vestlusel selgitasid juhtõpetajad, et enne praktikale minemist vestleb rühmajuhendaja iga õpilasega, et saada ülevaade ning otsustada, milliseid oskusi õppijal praktiseerida tuleb. Kohtumisel püstitatakse koos õpilasega praktika ülesanded ning need lisatakse Tahvel keskkonda. Õpilane jälgib Tahvlis kirjas olevat personaalset praktika juhust ning see on enne praktika algust kättesaadav ka praktikajuhendajale. Praktika aruanne on Tahvlis ning seda täidab õppija regulaarselt. Praktikajuhendaja annab igapäevaselt tagasisidet Tahvel keskkonnas, aga ka suuliselt. Praktikat hinnatakse tervikuna. LN ÕKR õppijad sooritavad õppeperioodijooksul kaks praktikat. Sobivad praktikaasutused (partnerid) on maakonnas olemas ja üldiselt praktikakohtadega probleeme ei teki. Koostöö asutustega on pikaajaline ja hästi toimiv, alati leitakse lahendused. LN õpilased tõid vestluses esile, et HEV laste praktikakohti pakub kool (nt Saaremaa Toetav Hariduskeskus), kuna tegu on delikaatse ja isikut puudutava teemaga. LN õpilased tõid vestlusel veel välja, et Covid-19 algusperioodil oli neil praktikakohti keerulisem leida, kuna pandeemiast tingituna ei olnud mitmed praktikakohad nõus praktikante vastu võtma. Koostöös KOViga leiti tekkinud probleemidele kiiresti lahendused. SN õpilased väitsid vestlusel, et nendel õpilastel, kes on covidi vastu vaksineeritud, ei ole olnud praktikakoha leidmisega probleeme.

HT, tase 4 rakenduskava alusel on praktika (30 EKAP) planeeritud läbi viia nelja erineva teemaplokina, milles lähtutakse inimese elukaare loogikast: lapsehoid, erivajadusega lapse hoid, erivajadusega täiskasvanu ja eaka hooldus. Rakenduskavas puudub info erinevate praktikate mahtude kohta. Rühmajuhataja kinnitas vestlusel, et praktika maht on jaotatud teemade lõikes võrdseks. Sellest järeldub, et kui OSKA raporti alusel põhjendatakse hooldustöötajate kasvavat vajadust elanikkonna vananemisega, siis komisjoni hinnangul on KAKi vastavate spetsialistide väljaõppel praktika proportsioon mõnevõrra tasakaalust väljas, kuna pool HT, tase 4 praktikamahust on suunatud lapsealisele kliendile. SN praktikajuhendajate sõnul kaasatakse praktikandid võimalusel alati tegevustesse, et ta saaks töötada võimalikult paljude ja erinevate klientidega ning lisaks kogemustele saab ka parema ülevaate tööst.

Vestlusel osalenud SN praktikajuhendajate sõnul on õppijatel praktikale minnes kaasas kindlad praktikaülesanded. LN praktikajuhendajad aga väitsid, et õpilaste praktikaülesanded on pigem lasteaias õpetaja ametiga seotud, kuigi õppekavast lähtuvalt peaksid olema lapsehoidja ülesanded. Samuti tõid praktikajuhendajad välja, et praktikantidel on hea ülevaade, milliseid eesmärke peavad nad praktika käigus saavutama ning milliseid ülesandeid peavad praktika käigus sooritama.

Praktikate korraldust hinnatavates õpperühmades iseloomustab individuaalne lähenemine õppijatele. Näiteks praktikaks ettevalmistumine algab rühmajuhataja ja õppija vestlusest. Intervjuu käigus kaardistatakse õppija kompetentsid, pidades silmas eesootava praktika eesmärke ning vestluse tulemusel tehakse otsus, kui suur võiks olla praktika maht puuduolevate kompetentside saavutamiseks. Komisjoni hinnangul on õppijakeskne lähenemine uudne ja hea praktika, kuna aitab õppija arengut teadlikumalt suunata ning seeläbi püstitatud eesmärke tulemuslikumalt saavutada.

Sobiva praktikakoha leidmisel sõlmitakse kolmepoolne praktikaleping (õppija-kool-praktikabaas). Nii juhtõpetaja, rühmaõpetaja, õpetajad kui praktikajuhendajad tõid vestlustel välja, et sisuliselt on igal praktikale minejal kaasas individuaalne õpjuhüis. Ehkki praktikal on kindlad õpiväljundid, hinnatakse nende saavutamise võimalikkust (nt surija hooldamine). Praktika planeerimisel arvestatakse ka õppija eelnevat (töö)kogemust, mida on võimalik praktikana arvestada. Kui õppija ise juba töötab valdkonnas, siis peetakse oluliseks, et tal oleks praktikal võimalus saada kogemus teistsuguses töökeskkonnas, mõnes teises asutuses. Näiteks, kui õpilane töötab õpingute ajal igapäevaselt lasteaias abiõpetajana, siis tema praktikakohaks ei saa olla sama lasteaed, vaid mõni teine lasteaed. Praktikajuhendajad kinnitasid intervjuul, et on teadlikud praktikaga kaasnevast dokumentatsioonist,

info jõuab nendeni Tahvli või meili teel ning nad oskavad sellega ümber käia. Praktika kestel on nii praktika juhendajatel kui ka õppijatel võimalik suhelda koolipoolse juhendajaga. Praktikajuhendajate hinnangul on praktikadokumentatsioon asjakohane. ÕKRdel on 2022 kevadel plaanis kokku kutsuda tööandjad-praktikajuhendajad, et teha neile eraldi koolitus uue õppeinfosüsteemi Tahvel kasutamiseks.

Kõik osapooled kinnitavad õppijate iseseisvuse ja algatusvõime stimuleerimise vajadust ning olulisust. Praktika puhul on selleks esimene ülesanne otsida ja leida endale sobiv praktikakoht. Prakтикаettevõtete võrgustik on üldjuhul teada ning vestluste põhjal piirneb see enamasti Saaremaaga. Nii õpetajad kui õpilased kinnitasid eneseanalüüsis toodud väidet, et enamus praktikaid sooritatakse oma maakonnas. [Praktikakoha sobivuse hindamiseks](#) on koolil välja töötatud kindlad kriteeriumid ning väga oluline on õppijatelt saadud tagasiside. Praktikal välisriigis ei ole viimase kahe aasta jooksul covidi tõttu hinnatvate ÕKRde õppijaid käinud. Õpetajate sõnul on õppijad olnud küll kooli pakutud võimalusest huvitatud, kuid pole leidnud lahendust, kuidas oma argikohustused välispraktika ajaks ümber korraldada.

Praktikajuhendaja valik töökohtadel on jäetud tööandja otsustada. Paljud praktikajuhendajad on endised kooli vilistlased või neil on olnud võimalus läbida KAKi praktikajuhendajate koolitus. Kõik vestlusel osalenud praktikajuhendajad väärtustasid mõlema ÕKRi praktikante ja nendega koostööd, nähes neid tulevaste kolleegidena. Praktikajuhendajad oma tegevuse eest eraldi tasu ei saa.

Komisjoni hinnangul mõistetakse ja tõlgendatakse praktilist tööd ÕKRide moodulite rakenduskavades mitmeti. Erinev vaatenurk annab võimaluse seda ka mitmel erineval viisil korraldada. Näiteks HT, tase 3 ja 4 rakenduskavade põhjal selgub, et praktiline töö on teemapõhiselt moodulites lõimitud iseseisvate, individuaalsete ja grupitöödega, et toetada õpiväljunditeni jõudmist. Õppetöös kasutatakse erinevaid praktilise töö meetodeid ja võimalusi: situatsioonülesanded, rollimängud, harjutatakse reaalseid hooldustoiminguid, näiteks plaastri paigaldamine, õpitakse eluliselt oluliste näitajate mõõtmist, ürituse korraldamist meeskonnatööna, suhtlemistreening jms. Komisjoni hinnangul ei nähtu rakenduskavades järjepidevust ja ühtset arusaama praktilise töö mõiste defineerimisel ja kasutamisel. Nt HT, tase 4 moodulis „Töö eakatega“ on rühmatöö: „*situatsiooniülesannete lahendamine ja analüüs*“, samas hooldustoimingute moodulis on samasisuline hindamisülesanne nimetatud praktiliseks tööks: „*praktilised situatsiooni ülesanded õppeklassis*“. HT, tase 3 rakenduskavas on moodulis „Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas“ vaheldumisi samalaadsed tegevused, nt praktiline ülesanne: „*mina kui õppija erialase tegevuse eesmärgistamine GROW mudelit kasutades*“ kui ka iseseisev töö: „*iseenda kompetentsipõhine analüüs (tugevused, väljakutsed, võimalused õpingutes ja tööturul)*“. Moodulis „Töö lastega peredega“ ei sisaldu ühtegi praktilist tööd, kuid kokkuvõtva hindamisülesandeks on praktiline töö.

Praktilise töö eesmärk ja sisu ei ole moodulite rakenduskavas paiguti selge, nt moodulis „Abivajaja arendamine...“ praktiline töö: „*majapidamis- ja korrastustöödel kasutatavad vahendid ja masinaid, arvestades keskkonnasäästlikkust ja ohutusnõudeid*“. Või käsitletakse praktilise tööna hoopis analüüsi, nt HT, tase 4 praktika: Praktiline töö: „*aktiveeriva tegevuse analüüs*“. HT, tase 3 ja HT, tase 4 praktika, sh praktiliste tööde sisu ja osakaalu ei ole võimalik võrrelda. Komisjoni hinnangul on vajalik moodulite rakenduskavades kasutatavate mõistete, sh praktilise töö mõiste ühtlustamine.

Igapäevaseks õppekorralduseks on kasutusel õppeinfosüsteem Tahvel, mille kasutusfunktsionaalsus jätab vestlusel osalenud õpetajate sõnul soovida. Ühe põhilise probleemina tõid õpetajad vestlustel välja, et Tahvlist ei saa kätte õppekavapõhist infot ning see ei toeta õpiväljundipõhist õpet. Vestlusel osalenud tööandjate tagasiside põhjal on aga Tahvli kasutamine praktikantide tagasisidestamiseks hea ja lihtne ning neil ei ole kasutamisel probleeme tekkinud.

Komisjon on seisukohal, et hinnatavate õppekavarühmade õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus valdavalt lähtub õppijate eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel.

Õppesisu, -metoodika ja hindamine

Õppekavarühmade eneseanalüüsi põhjal lähtuvad õpiväljundid ja õppesisu õppekavades ja rakenduskavades vastavast kutsestandardist. Õpe lõpeb kutseeksami sooritamise ja alates 2017.a on kutseeksami edukalt sooritanud kõik ÕKRde lõpetajad.

Õppesisu, -metoodika ja hindamine töötatakse välja moodulite töörühmade koostumisel õppeaasta algul, selle käigus ja lõppedes. Protsessi on kaasatud praktikud, nt hooldekodu juht, eripedagoog jt, kes sageli on ka praktikaperioodidel praktikajuhendajateks. Praktikute õpetajad osalevad enamasti õppeaasta alguses toimuvatel õpetajate kokkusaamistel, kus arutatakse ühiselt läbi, milline on õppesisu ja kuidas võiks selle aasta õppetöö toimuda. Õppetöö käigus saadud tagasisidest lähtuvalt tehakse ühiselt ettepanekuid õppesisu parendamiseks, nt HT õppesse on sisse toodud dementsuse teema eraldi moodulina, HEV lapse toetus loogilisemalt üles ehitada.

HT, tase 3 ja HT, tase 4 õppekavade sisud on üldjoontes samad, kuid õpetajate sõnul 3. taseme õpe keskendub rohkem praktilisele osale, 4. taseme õppes lisandub sellele tegevuse sügavam analüüs. Ehkki hooldustöötajad ei ole tervishoiutöötajad, õpetatakse HT õppekavadel hooldustoimingute kõrval ka teatud õendustoiminguid, mille oskusi võib vaja minna hooldekodudes, kus puudub õde.

Vestlustest õpetajatega selgus, et nende autonoomsus moodulite rakendamisel konkreetsele õpperühmale on piisav. Õpetajad kohandavad õppijate eripärast lähtuvalt nii õppe sisu, õppeülesandeid ja -meetodeid kui ka hindamisülesandeid ja -meetodeid. Õpetajad tõi näitena välja teemade mahtude muutmise ja komplekssete, sh praktiliste hindamisülesannete kohandamise lähtuvalt konkreetsest õpperühmast. Õpetaja-praktik tõi vestluses esile, et kuigi õppetöö toimub rakenduskava järgi, mis on õppetöö aluseks, lähtutakse õppetöö läbiviimisel grupi eripärast. Kooli on õppetöö läbiviimiseks andnud õpetajale suhteliselt vabad käed. Ette on antud vaid kontaktõppe ja iseseisva töö maht ning üldjoontes see, kuidas mingit iseseisvat tööd läbi viia. Vestlustest nii õpetajate kui ka õppijatega selgus, et õpetajad on paindlikud tegelema õppijatega individuaalselt, võimaldades neile konsultatsioone. Kooli eneseanalüüsi aruande põhjal saavad õppijad rakenduskavade ning õppeprotsessi ja sisu üle kaasa rääkida eneseanalüüside ja koostöövestluste kaudu.

Õpetajad kinnitasid vestluse käigus, et nende õpetamistegevus on suunatud praktilisele harjutamisele, mida kinnitasid ka vestluses osalenud õpilased. Õppetöös tuuakse sisse elulisi näiteid, mis aitavad õppijatel paremini teoreetilist materjali omandada. Õpetajad toetavad õppes õppijate kogemuste jagamist. Üksteisel õppimise positiivseid aspekte tõi vestluses välja mõlema ÕKRi õpilased. Näitena toodi praktika ümarlaudades ühise kogemuse reflekteerimist, praktikakogemuse analüüsimist kontaktõppe käigus, sh situatsioonülesannete lahendamisel ja üksteise arengumappide kättesaadavaks tegemisel, et neist õppida või ideid saada. Komisjon tunnustab ÕKRde õpetajaid selliste õppijakesksete praktikate kasutamise eest.

Eneseanalüüsi põhjal kasutatakse ÕKRdes õpiväljundite saavutamiseks erinevaid õppemeetodeid, vestlusel osalenud õppijad kinnitasid, et õppimine on mitmekesine. Positiivsena toodi välja erialaseid ühiseid väljasõite, nt Haapsalu neurorehabilitatsioonikeskuse külastus. Õpetajad kohandavad metoodikat lähtuvalt sihtrühmast, õppevormist ja konkreetsest õpperühmast (nt töökohapõhise õppija töökoha/asutuse spetsiifikast). Hooldustöötaja õppes kasutatakse situatsioonülesandeid (rollimänge), kuna õpetajate üks taotlusi on toetada tööks sobivate hoiakute arendamist, pannes õppijaid ka abivajaja rolli. Juhtumianalüüsi ja situatsioonülesandeid kasutatakse ka LN ÕKR õppekavas. Õpetajad tõi vestluses välja ümberpööratud klassiruumi, rollimänge, praktilist harjutamist. Soodustatakse suhtlemisuskuste ja iseseisvuse arengut. Et enamusel õpilastest on juba töökogemus, küsivad õppijad jooksvalt nõu, kui praktilal mingi probleem tekib. Praktika käigus tekkinud probleemset teemat käsitletakse praktika järgselt kohe ka õppetöös, nt eaka kliendi haigete ja probleemsete jalgade hooldamine jne. Lapsehoidja õppekava puhul ei panda nende moodulite kokkuvõtvaid hindeid (milles on praktika) enne välja, kui praktika on sooritatud.

Hindamisülesanded ei ole vestluses osalenud õpetajate sõnul alati vastavuses rakenduskavas kirjeldatuga, mis on põhjendatud nende kohandamise vajadusega konkreetsele õpperühmale. Nt kavandasid vestluses osalenud lastehoiu õppekava õpetajad mooduli "Töö lastega peredega" kokkuvõtva praktilise hindamisülesande lähtuvalt sellest, kas konkreetne õppegrupp oli varasemalt kokku puutunud HEV lastega või mitte.

Õppijad saavad õppimise kestel pidevalt õpiväljundite saavutamist toetavat tagasisidet, mida kinnitasid kõik vestluses osalenud õpetajad ja õppijad. Õpilased saavad tagasisidet erineval moel - vahetult õppeprotsessis praktiliste tööde sooritamise käigus ja järel, suuliselt või kirjalikult sh e-kirja teel, õppeinfosüsteemi Tahvel kaudu, individuaalsetel vestlustel (kaks korda aastas eneseanalüüsi tehes ja enne praktikaid). Vestlustest õppijatega selgus, et neile on põhjalik ja konstruktiivne tagasiside sooritustele väga oluline ning õppetöö käigus saadud tagasiside on nende hinnangul piisavalt kiire ning põhjalik.

Moodulite õpiväljundite saavutatust hinnatakse nii eristavalt kui mitteeristavalt. Juhtõpetaja sõnul saab eristava hinde juurde lisada selgituse, kuidas hinne on kujunenud.

Kui praktilal jääb mõne praktikandi oskus nõrgaks, antakse praktikajuhendajate poolt koolile tagasisidet või tehakse ettepanekuid, mida oleks vaja koolis paremini enne praktikale tulekut ette valmistada. Praktikajuhendajad annavad praktikandile tagasisidet võimalusel igapäevaselt, kuid vastavalt vajadusele. Õppijatel on kaks praktikapäevikut, millest ametlikku täidetakse Tahvlis ja sellele on osapooltel igapäevane ligipääs. Õppijal on oma isiklik praktikapäevik, kus ta saab reflekteerida oma sügavalt isiklike tundeid ja mõtteid ning seda päevikut ta ei pea kellegagi jagama. Praktika lõpeb praktika kaitsmisega praktika ümarlaulal, mida käsitletakse õppeprotsessi osana. Ümarlaulal on võimalus osaleda ka praktikajuhendajatel, kuid nad ei ole seda võimalust seni eriti kasutatud.

Õppeprotsessi üks osa on õpimapi koostamine. See on õpilaste seas saanud väga head tagasisidet, kuna loodud lahendus võimaldab õppida ka teiste kursusekaaslaste õpimapis olevatest materjalidest. Nende hinnangul aitab üksteiselt õppimine õppetööd mitmekesistada ning muuta õpe informatiivsemaks. Sel viisil üksteiselt õppimise jõustamine on komisjoni hinnangul äärmiselt positiivne.

Kõik intervjuudel osalenud õpetajad, sh praktikajuhendajad ja praktikutest õpetajad kiitsid väga head koostööd eriala juhtõpetaja ning kooliga.

Hindamise tulemusena on komisjon veendunud, et hinnatavate õppekavarühmade õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal, lähtub õpiväljunditest.

Õppijate toetamine

Vestluste käigus õpetajatega selgus, et üheks oluliseks toetuse aspektiks on koolipoolne suhtumine õppijasse kui koostööpartnerisse. Samuti on olemas koolipoolne tugi raskustesse sattunud õpilastele, nt kellel on tekkinud probleeme virtuaalsete õppematerjalide kasutamisel. Ka õpitoode esitamisel on koolipoolne tugi IT valdkonnas olemas.

Kooli hinnangul on ÕKRde õppijate digipädevused väga erinevad, kuid kohe õpingute alguses pakutakse õpilastele igakülgset tuge, nt tehakse jooksvalt koostööd arvutiõpetajaga, kes käsitleb just neid oskusi, mida konkreetne õpirühm või õppija vajab. 2022 kevadel on koolil plaanis arvutiõppes läbi teha kutse taotlemise dokumentide vormistamine, kus vajadusel saab õpetaja pakkuda õpilastele tuge. Kõik vestlustel osalenud õpilased ja õpetajad tõid välja, et pooldavad igakülgset digiõpet ning haridustehnoloogi poolt on vajadusel alati IT tugi tagatud. Lisaks kinnitati, et Covid pandeemia pigem toetas ja kiirendas digipädevuste omandamise vajadust koolis nii õpetajate kui ka õpilaste seas.

Esmakursuslastel on õpingute alguses erinevate moodulite (sõltuvalt erialast) raames sissejuhatavad tunnid, kus tutvustatakse õppetöökorraldust, kooli sisekorda, infosüsteeme, tugisüsteeme ja jagatakse infot koolielu ning õpingutega toimetuleku kohta. Selle õppetöö bloki olulisemaks ülesandeks on

käivitada õpperühm kui rühm. Selleks kasutatakse hinnatavates õppesuundades palju nn sotsiomeetrilisi ja muid meeskonnatöö harjutusi.

Õpetajate poolt peetakse üheks oluliseks õppijate toetamise aspektiks tagasisidestamist nii õppijate endi kui ka õpetajate poolt. Tagasisidestamine toimub jooksvalt õppekava läbimisel. See võimaldab õpilasel ennast analüüsida ning õpetajal märgata õppijatel tekkinud raskusi. Nii kooli eneseanalüüsist kui ka vestlustest õppijate ja õpetajatega selgus, et õpilase esmaseks kontaktisikuks, probleemide märkajaks ja lahendajaks on rühmajuhataja. Tõsisemate probleemide lahendamiseks kaasatakse juhtõpetaja, sotsiaalpedagoog ja vajadusel psühholoog. Kuna rühmajuhatajateks on ÕKRI kutseõpetajad, siis puutuvad nad õppijatega kokku ka erialatundides ja on seetõttu paremini kättesaadavad ning ühtlasi märkavad probleeme kiiremini.

Õppetööst osavõtu jälgimine toimus eelnevalt siseveebi kaudu, nüüd viimased aastad Tahvlis. Õpilasel on kohustus rühmajuhatajat teavitada puudumise põhjusest. Et tõhustada rühmajuhataja tööd, on koolis tähtsustatud puudumiste märkimist õppeinfosüsteemi esimesel võimalusel. Dokumendianalüüsi põhjal toimub õpilaste õppe tulemuslikkuse (õppetulemused, puudumised) monitooring täiskasvanud õppijate puhul jooksvalt. Seda viivad läbi rühmajuhatajad, tehes vajadusel koostööd kutseõpetajatega. Sõlmitud kokkulepete (konsultatsioon, järelevastamised, õppetöö pikendus, individuaalgraafik õppetöök või õppevõlgnevuste likvideerimiseks) täitmist jälgib rühmajuhataja.

Kuressaare AKs on toimiv õpilaste tugiteenuste tugirühm, kes toetavad ja nõustavad õppijaid. Tugirühma kuuluvad sotsiaalpedagoog ning kooliõde ja psühholoog, viimane käib majas ühel korral nädalas. Esmane õppijate nõustamine on suunatud õppesuuna rühmajuhatajale. Kooli kodulehel on leitavad tugirühma liikmete kontaktid, kuid puuduvad osaliselt rühmaliikmete vastuvõtuajad ning informatsioon, kelle poole võib erinevate probleemidega pöörduda.

Vestluse käigus õppijate ja rühmajuhatajatega toodi välja, et igal õppegrupil on *Facebookis* oma kinnine grupp, kus õpilased omavahel aktiivselt suhtlevad ning teineteist toetavad. Samuti viib kursusejuhataja läbi kaks korda aastas kõikide õpilastega arenguvestluseid, kus uuritakse millist toetust õpilane vajab. Selline lähenemine on aidanud väljalangevusprotsenti suurel määral vähendada. Samuti töid õppijad välja, et nad ei tunne puudust psühholoogiteenusest, kuna gruppides on vajadusel abiks kursusekaaslased, kursusejuhataja ja ka juhtõpetaja.

Covid-19 eriolukorra ajal reageeris kool kiiresti õppijatele arvuti vm digitaalsete vahendite vajadusele (laenutamine, nõustamine, juhendamine). Vestlustes õppijate ja õpetajatega toodi positiivse näitena välja, et pandeemiast tingituna leidis kool erinevaid lahendusi, kuidas praktilisi oskusi õpetada: videotunnid, kus kasutati kodus või töökohal olevaid vahendeid ning appi võeti näidiskliendiks ka pereliikmed; leiti erinevaid võimalusi situatsioonide lahendamiseks; viidi läbi erinevaid rühmaarutelusid ja mängimisi veebikeskkonna võimalusi kasutades, sh videoklippe lavastades jne. Eriolukord tõi täiskasvanud õppijate jaoks juurde õuesõppe, nt toimus kevadsuvine praktikate kaitsmine rannaalal.

Dokumendianalüüsist kui ka vestlustest juhtõpetaja ning rühmajuhatajatega tuli välja, et viimastel õppeaastatel pandeemiast põhjustatud distantsõpe õnnestus korraldada selliselt, et uusi väljalangemisi praktiliselt ei olnud (v.a mõni üksik, kellel oli juba eelnevalt palju õppevõlgnevusi). Distantsõppe nõudis tunduvalt rohkem tähelepanu ja tegevusi õpperühmade koos hoidmiseks ja motivatsiooni säilitamiseks. Selleks korraldati iga õppenädala esimesel päeval rühma kokkusaamised vastavalt kas *Zoomis* või *MS Teams* veebikeskkondades, mille põhjal loodi grupis võimalused üksteise toetamiseks ja julgustamiseks. Ühtlasi võimaldas see saada ka ülevaate, millega õppijad on hätta jäänud (tehnik, side, pereprobleemid, töökoormus) ja vajadusel sekkuda (nt korraldada arvuti laenamine, leida paindlikke lahendusi, mh ka praktikate jaoks jms). Samuti oli suureks muudatuseks õppetöös, et hinnatavate ÕKRde õppijad töötasid kriisikolletes. Mistõttu kooli poolt paindlikud lahendused praktika sooritamiseks, individuaalse toetamise erinevate viiside ja vormide kasutamine

aitasid õppijaid tekkinud olukorras paremini toime tulla. Komisjon tunnustab ÕKRe paindlike lahenduste rakendamise eest pandeemia tingimustes õppe tulemuslikuks läbiviimiseks.

VÕTA rakendamine on reglementeeritud [Varasemate õpingute ja töökogemuste arvestamise tingimused ja korraga](#). Eneseanalüüsi ja juhtõpetaja ning õpilaste vestluste põhjal kasutavad SN ja LN ÕKRde õppijad VÕTAt peamiselt toetudes dokumendis punktile 4.6 "Kui õppijal on mooduli õpiväljund saavutatud osaliselt, saab õpetaja õpitut arvestada VÕTA protsessi väliselt. Hinde kannab päevikusse mooduli õpetaja koostöös õppesekretäri või referendiga". Enamasti kasutatakse seda osalise praktika arvestamisel, toetudes töökogemusele või -kohale ja moodulis üksikute teemade arvestamisel, nt tööõigus, inglise keel (vt tabel 5). Varasema töökogemuse arvestamise juhtumeid hinnatavates ÕKRdes ei ole seni olnud.

Tabel 5. ÕKR õppijate VÕTA arvestamine

VÕTA arvestamine	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Lastehoid ja teenused noortele						
Õpikogemuse ülekanne	-	-	1	-	2	-
Sotsiaaltöö ja nõustamine						
Õpikogemuse ülekanne	-	5	4	3	-	-

Allikas: KAK

Kõik osapooled töid vestlustel välja, et kooli poolne õppijate toetamine on tuntav ja märgatav. Õppijad rõhutasid ka positiivset vaimset õpikeskkonda, kus luuakse õppijaid arvestav, kaasav ja toetav õpituatsioon.

Hindamise käigus said komisjoni liikmed kinnitust, et hinnatavates õppeavarühmades on õppijate toetamiseks loodud tugiteenused ja need on õppijale kättesaadavad.

Õppijate tööturul rakendumine

HTM-i ja kooli eesmärk on olnud, et vähemalt 72% lõpetanutest oleks 6 kuud peale kooli lõpetamist tööturul rakendatud. Kooli andmetel on ÕKRdes olnud see näitaja üldjuhul stabiilne ning ületanud kooli sihtväärtust, nt SN ÕKRI keskmine hõivatus peale õpinguid on 88,1% ja LN ÕKRI keskmine hõivatus peale õpinguid on 94%. Kooli statistika järgi on mitmed lapsehoidja lõpetajad asunud viimastel aastatel edasi õppima (nt alushariduse õpetajaks, eripedagoogiks, õendusõppes vms). Kooli väitel tuleneb see olukorrast, et lapsehoiuteenuse saajate arv on piirkonnas mõnevõrra kasvanud ning lasteasutustes toimub üleminek ühe õpetaja ja ühe assistendi süsteemile.

Alates 2019. aastast HTM lõpetanute rakendumist tööturul ja edasiõppimist 6 kuud peale lõpetamist tulemusnäitajana enam ei arvesta, mistõttu on koolil lõpetanute kohta andmete kogumine raskendatud ning kool ise neid andmeid ei kogu.

Õppijate rahulolu

Koolilt saadud info põhjal on õppijate rahuolu õppesisu, meetodite ja hindamisega HMTi poolt mõõdetud 2018 ja 2019.

Rahulolu kooliga on olnud veidi langevas trendis (2018. SN ja LN 4,74; 2019.a. SN 4,48, ja LN 4,45). Samas on näitaja olnud kõrgem kui KAK keskmine (nii 2018, kui 2019 4,1) ja Eesti keskmine (vastavalt 4,1 ja 3,9).

Rahuolu koolikeskkonna erinevate aspektidega on SN ja LN ÕKRs olnud langevas trendis, 2018.a. mõlemas ÕKRs 4,5 ja 2019.a. SN 4,16 ja LN 4,11, mis on aga kõrgem kooli keskmisest (vastavalt 3,88 ja 3,83) ning Eesti keskmine (vastavalt 3,92 ja 3,79).

Ka rahulolu praktikaga on olnud langustrendis (2018 mõlemas ÕKRs 4,18, ja 2019.a. SN 4,05 ja LN 4,2), kuid siingi on näitaja kõrgem kui koolis keskmiselt (mõlemal aastal 4,0) ja Eestis (vastavalt 4,1 ja 4,0).

Õppijate rahulolu õpikeskkonna ja olmetingimustega on koolis mõõdetud kolmel korral, 2015, 2016 ja 2017. Rahulolu info liikumisega ja õppetöö tingimustega on olnud kõrge, tõusvas trendis ja saavutanud 2017.a SN ÕKRs maksimumi (mõlemad näitajad 5 palli süsteemis 5,0), LN ÕKRs on näitajad jäänud veidi madalamaks (vastavalt 4,5 ja 4,0). Info liikumise osas olnud mõlema ÕKR näitajad siiski kõrgemad, kui kooli keskmine (3,95). Õppetöö tingimuste osas on LN ÕKR näitaja jäänud madalamaks kui kooli keskmine (4,3). Tervikuna on aga rahuolu õppimisega olnud mõlemas ÕKRs tõusvas trendis (SN ÕKR 2017.a 3,94, 2018.a. 4,92, 2019.a 4,94) ja kõrgem kui KAKi keskmine (vastavalt 3,99; 4,14 ja 4,31). Ka rahulolu olmetingimustega on olnud tõusvas trendis.

Õppijate rahuolu õpetajatega on kooli eneseanalüüsi põhjal kõrge, sh kõrgem kui vastavad näitajad koolis keskmiselt. 2017.a läbi viidud rahuloluküsitluse tulemuste põhjal (hinnang 5 palli skaalal) on hinnang läbisaamisele õpetajatega olnud SN ÕKRs 5,0; LN ÕKRs 4,0. KAK keskmine näitaja oli 4,48. Õpilaste rahulolu õpetajate ja õpetamise tasemega on olnud kõrge ja tõusvas trendis, näitaja on kõrgem kui KAK keskmine. 2018.a oli see SN ja LN ÕKRdes 4,46, KAK keskmine 4,0. 2019.a oli näitaja SN ÕKRs 4,48; LN ÕKRs 4,45, samas KAK keskmine 4,0.

Kutseksamite sooritamine

Kutseksamite sooritamise tase on hinnatavates ÕKRdes neil õppekavadel, kus on kutseksam, olnud maksimaalne. Valdavalt on selle positiivselt sooritanud 100% lõpetajatest. Hindamise perioodil ei ole kutseksamit sooritada õnnestunud vaid kahel õpilasel. Koolil on esmakutse anda õigus hooldustöötaja, lapsehoidja ja tegevusjuhendaja kutsealadel. Kooli andmetel on eksamikomisjonides osalenud tööandjad tunnustanud KAKi lõpetajate oskusi. Kutseksamiga lõpetamise võimalus puudub hinnatavates ÕKRdes ühel jätkuõppe õppekaval, hooldustöötaja (praktikajuhendaja hooleandenasutuses).

Järeldused

• Tugevused

- Õppekavarühmades on õppijakeskne lähenemine, mida iseloomustab individuaalne lähenemine alates õppima asumisest, samuti pidevad tegevused õpimotivatsiooni tõstmise ja hoidmise nimel õppe alguses ning õppeaja jooksul, grupiprotsesside juhtimine, paindlikkus õppe läbiviimisel ning enesejuhtivuse toetamine õppeprotsessis.
- Komisjoni hinnangul õppekavarühmade nii füüsiline, sotsiaalne kui ka vaimne õpikeskkond toetab igakülgset õppimist. Loodud on erinevaid e-õppe võimalusi, distants ja hübriidõppe läbiviimiseks kasutatakse asjakohaseid keskkondi. Praktilise õppe keskkonnana kasutatakse kooli õppeklasside kõrval ka linnaruumi ja erinevate asutuste pakutud võimalusi. Õppijad on õpikeskkonnaga väga rahulolevad.
- Õppekavarühmades on paindlik praktikakorraldus ning rakendatakse iga õppija individuaalsetest õpivajadustest lähtuvaid praktikaülesandeid. Praktikajuhendajad on läbinud vastava koolituse ning hästi kursis nõutavate õpiväljundite ja praktikadokumentatsiooniga. Kõik osapooled on rahul praktikakorralduse ja koostööga selle läbiviimisel ning praktikaettevõtted on rahul õppijate ettevalmistusega praktikaks.
- Õppes kasutatakse sihtrühmade eripära arvestavaid, õppijaid aktiveerivaid ning võtmepädevuste arengut toetavaid õppemeetodeid ning jõustatakse üksteiselt õppimist. Õpetajatel on piisavalt autonoomsust meetodika kohandamisel konkreetsele õppegrupile, lähtuvalt õppijate eelnevatest pädevustest. Õppijatel on õppimise osas võimalus kaasa rääkida koostöövestluste kaudu. Õppijate rahulolu õppimisega ja tagasisidega on kõrge ning tõusvas trendis.
- Õppijad on kogu õppe kestel hästi toetatud nii rühmajuhataja, õpetajate kui ka tugirühma poolt, millesse kuuluvad erinevad spetsialistid. Kuna õppijad on erinevate digioskustega, on neile pakutud asjakohast toetust digi- ja põimõppes osalemiseks.

- **Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks**
  - Mõned õppes kasutatavad õppematerjalid on aegunud või pole digitaalse õppevara lingid enam avatavad. Komisjon soovib üle vaadata õppetöös kasutatavad õppematerjalid. Toome ära mõned soovitused, mille kasutusele võtmist võiks SN ja LN õppekavarühmade õppetöös kaaluda:
    - a) Erinevad avalikud raportid ja aruanded (WHO, Eesti inimvara raport, Eesti Inimarengu Aruanne jm)
    - b) riigi poolt pakutavad teenused ja toetused, Sotsiaalkindlustusameti koduleht, <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/et>
    - c) Ajakiri Sotsiaaltöö. <http://www.tai.ee/valjaanded/ajakiri-sotsiaaltoo>
    - d) Toitumine; Nutridata andmebaas <https://tap.nutridata.ee/et/avaleht>;
    - e) Surija toetamine; Von Normann-Coleman, Barbara (2019). Lahti laskmine. Väärikas leppimine paratamatuga. Postimees Kirjastus
    - f) Vaimse heaolu toetamine: Peaasi.ee; <https://peaasi.ee/>
    - g) Infektsioonikontroll; <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised>
    - h) Ravijuhend.ee; erinevad tegevus- ja patsiendijuhendid (Iamatised, palliatiivne ravi, Alzheimer, insuldijärgne taastusravi, unehäired, haavandid jm)
    - i) Kivisild, K., Raudsepp, E., Rekkor, S., Aidnik, T., & Mägi, J. (2020). Ettevõtlus. 4. Taseme kutseõpe. Tallinn: SA Innove, Harno. URL: <https://www.opiq.ee/Kit/Details/223>
    - j) Altrov, K. jt. (2018). Majandusõpik gümnaasiumile, JA Eesti, Tallinn
- **Arenguvõimalused**
  - Komisjon soovib sotsiaaltöö ja nõustamine õppekavarühma arendamisel tihendada ja süvendada koostööd tervishoiuasutustega, sh erasektori ja esmatasandi tervishoiuteenuste pakkujatega, võimaldamaks õpetajatel ja õppijatel olla kursis tervishoiuvaldkonna võimaluste arenguga.

3.3 Õpetajad¹

Hindamiskriteeriumid

1. õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

Kooli eneseanalüüsi põhjal (andmed seisuga 31.01.2022) on õpetajate arv mõlemas ÕKRs olnud õppeaastati erinev: SN ÕKRs 17-21 õpetajat; LN ÕKRs 14-18 õpetajat. 2020/21 õppeaastal oli SN ÕKRI õppekavadega seotud 21 õpetajat, LN ÕKRI õppekavadega 18 õpetajat. Käesoleval õppeaastal õpetab SN ÕKRs 19 õpetajat, LN ÕKRs 17 õpetajat.

Õpetajate vanuseline struktuur analüüsitaval perioodil on SN ÕKRs olnud kõikuv. Suurenenud on 60 aastat ja vanemate õpetajate osakaal (2017/18 üks õpetaja, 2021/22 kuus õpetajat ehk ligi kolmandik). Vanusevahemikus 50-59 õpetajate osakaal on märkimisväärne, nt õppeaastal 2017/2018 kümme õpetajat, 2021/2022 seitse õpetajat (35% õpetajatest). SN ÕKRI õpetajate keskmine vanus on vaatluse all oleval perioodil 51-52 aastat. ÕKRI vaates kerkib küsimus õpetajate järelkasvu tagamisest. SN ÕKR on eneseanalüüsis arenguvajadusena näinud personali jätkusuutlikkuse tagamise, kuid õpetajaskonnale järelkasvu tagamisega seotud tegevusi analüüsis välja toodud ei ole ning samuti ei selgunud see vestlustest. LN ÕKR õpetajate vanuseline struktuur on analüüsitaval perioodil olnud stabiilne, õpetajate keskmine vanus on olnud 49,7-51,5 aastat. Kõige enam õpetajaid on vanusegrupis 50-59, näiteks 2017/18 õppeaastal oli selles vanusevahemikus seitse (kokku 14, so 50%) ja 2021/22 õppeaastal samuti seitse õpetajat (41 % õpetajatest).

Käesoleval õppeaastal (2021/22) töötab SN ÕKRs töölepinguga 13 ja käsunduslepinguga 6 õpetajat, kellest täiskoormusega (1,0) on ligi kolmandik õpetajatest, samas on kolmandikul õpetajatest vähem kui 0,5 ametikohta. LN ÕKRs on töölepinguga tööl 13 ja käsunduslepinguga 4 õpetajat, kellest on täiskoormusega (1,0) alla poole õpetajatest ning viiel õpetajal on vähem kui 0,5 ametikohta (vaata tabel 6). Vestluses tööandjatest õpetajatega selgus, et nemad töötavad väiksema koormusega lähtudes sellest, kuidas põhitöö õpetamist võimaldab. Samas olid kõik vestlusel osalenud õpetajatest-spetsialistidest ühtlasi ka ettevõtete praktikajuhendajad.

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

Tabel 6. Õpetajate töötamise alus ja koormus*

Õppkavariühm	Õpetajate arv	Töölepinguga	Töövõtu vm lepinguga	1,0 koormusega	0,5-1,0 koormusega	Väiksema kui 0,5 koormusega
SOTSIAALTÖÖ JA NÕUSTAMINE	19	12 tähtajatut, 1 tähtajaline	6 käsundiga	6	6	7
LASTEHOID JA TEENUSED NOORTELE	17	12 tähtajatut, 1 tähtajaline	4 käsundiga	7	5	5

Allikas: KAKi saadetud info hindamiskomisjonile *Koolilt saadud lisainformatsiooni põhjal on ülaltoodud andmetes sarnaselt õpetajatega kajastatud ka kooli töötajaid (nt haldusjuht), kes annavad tunde oma põhitöö kõrvalt.

SN ÕKR käesoleval õppeaastal õpet läbiviivatest õpetajatest on kutseõpetaja tase 6 või 7 kutse neljal ja LN ÕKR kolmel õpetajal. Täiskasvanute koolitaja tase 6 või 7 kutse on SN ÕKR õpetajatest kolmel ja LN ÕKR ühel õpetajal. On ka neid õpetajaid, kel on mõlemad kutsed. Samas ei ole nimetatud kutsete saanute arv viimasel kolmel õppeaastal kasvanud. Kahel nii SN kui LN ÕKR õpet läbi viival õpetajal on haridustehnoloogi ettevalmistus.

LN ÕKR õpetajate kvalifikatsioon on aastaks 2021 ületanud kooli poolt seatud eesmärgi (Arengukava 2016-2021 eesmärk on, et aastaks 2021 80% ja aastaks 2025 84% töölepinguga töötavatest õpetajatest vastab kvalifikatsiooni nõuetele), kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid on õppekavariühmas käesoleval õppeaastal 82%. SN ÕKRi õpetajate kvalifikatsiooni osas ei ole eneseanalüüsi aruande andmete põhjal kooli eesmärki suudetud täita, aruandeperioodil on veerand õpetajatest olnud nõutavast madalama kvalifikatsiooniga, näiteks käesoleval õppeaastal 5 õpetajat (25%) (vt tabel 7).

Tabel 7. ÕKR-de õpetajate vastavus kvalifikatsiooninõuetele

Õa	Vastab kvalifikatsiooni nõuetele	Ei vasta kvalifikatsiooni nõuetele	%	Sh kutseõpetaja		Sh täiskasvanute koolitaja			Kokku
				tase 6	tase 7	tase 5	tase 6	tase 7	
Sotsiaaltöö ja nõustamise ÕKR									
2017/18	13	4	76		4				17
2018/19	11	7	61		3				18
2019/20	14	6	70	1	3		2	1	20
2020/21	16	5	76	1	3		2	1	21
2021/22	14	5	74	1	3		2	1	19
Lastehoid ja noorsootöö ÕKR									
2017/18	13	1	93		2				14
2018/19	14	3	82	1	2		1		17
2019/20	14	4	78	1	2		1		18
2020/21	15	3	83	1	2		1		18

2021/22	14	3	82	1	2		1		17
---------	----	---	----	---	---	--	---	--	----

Allikas: KAK

ÕKRde eneseanalüüsi põhjal on üheks aruandeperioodil toimunud muudatuseks mitmekülgne erialaspetsialistide kaasamine õppetöösse. Töandjaid kaasatakse õppetöösse regulaarselt ning osa õpetajatest on õpetataval erialal töötavad praktikud. Näiteks SN ÕKRd on eakate hoolduse teemasse kaasatud Muhu Hooldekodu sotsiaaltöölase kõrgharidusega juhataja, erivajadusega laste teemat õpetavad kõrgharidusega eripedagoogid Saaremaa Toetava Hariduse Keskusest ja Perekode rehabilitatsioonimeeskonna füsioterapeut, HEV koordinaator ja eripedagoog, esmaabi ja tervise teemasid õpetab sotsiaaltöölase kõrgharidusega SA Kuressaare Haigla EMOs töötav medõde, erivajadusega täiskasvanu teemasid aga AS Hoolekandeteenused töötav vanemtegevusjuhendaja. LN ÕKRd on laste kasvatuses seotud teemasid õpetamas erialase kõrgharidusega lasteaia õpetaja/õppejuht, Kuressaare Hariduse Kooli eripedagoog, lastekaitse teemat õpetab Laste- ja Perede Tugikeskuse sotsiaalpedagoog.

Vestlustes praktikate läbiviimise eest vastutavate rühmajuhatajatega selgus, et ettevõtete praktikajuhendajate vastavuse eest kvalifikatsiooninõuetele vastutavad praktikaetevõtete juhid.

Komisjoni hinnangul on õpetajate töökoormus asjakohaselt planeeritud. Eneseanalüüsi põhjal koostab juhtõpetaja koostöös ÕKRde õpetajatega kevadel järgmise õppeaasta õppetöögraafiku, mis kinnitatakse augustis. Õppetöögraafiku alusel koostatakse tunnijaotuskava, milles jaotatakse õpetajate vahel moodulite õpiväljundid ja teemad ning planeeritakse ajaliselt õppetöö, ühtlustades õpperühmade ja õpetajate koormusi. Pedagoogide vajadust hinnatakse eneseanalüüsi põhjal kaks korda aastas. Kevadel määratletakse tunnijaotuskavast lähtuvalt õpetajate esmane koormus ja vakantsed pedagoogilised ametikohad lähtudes eeldusest, et kõik õpperühmad täituvad. Sügisel, peale vastuvõtu tulemuste selgumist, vaadatakse personalivajadus uuesti üle.

Õpetajate töökoormuse planeerimisel arvestatakse ka täiendusõppe läbiviimise mahuga ning õpetajate enesetäiendamise vajadustega, nt õppimisega erialases tasemeõppes, sh kõrghariduse õppekaval või vajadusega osaleda pedagoogilistel tasemekoolitustel. Töökoormuse planeerimisel on eesmärgiks jaotada tunnid aasta lõikes võimalikult ühtlaselt, arvestades õpetaja võimalust õppetöösse panustada ja vältida õppetöö kuhjumist mingisse perioodi. Kuna enamik hinnatavate ÕKRde õpetajatest töötab lisaks õpetamisele ka oma põhialal, siis arvestatakse nende puhul ka põhitöö kõrval õpetamise võimalustega.

Õpetajate ja juhtõpetaja töökoormust on eneseanalüüsi põhjal alates märtsist 2020 suurendanud kaks välist tegurit: pandeemiast tingitud distantsõpe ja üleminek uuele õppeinfosüsteemile Tahvel. Need on toonud kaasa muudatusi õpetajate töös seoses erinevate digikeskkondade kasutusele võtmise ja meetodika kohandamisega digiõppeks.

SN ja LN ÕKRde tööd veab sotsiaaltöö ja iluteeninduse õppesuuna juhtõpetaja, kes asus õppesuunda juhtima 2018. aastast. Juhtõpetajal oli varasem kogemus nendes ÕKRdes õppe läbiviimisel. Juhtõpetaja on kvalifitseeritud, omab kõrgharidust (sotsiaaltöö) ja juhtimiskogemust (Päästeamet) ning õpib Tartu Ülikooli tasemeõppes kutseõpetajaks. Koolitusplaani andmetel on juhtõpetaja 2021. aastal stažeerinud ning osaleb programmis "Õpetaja – hariduse kõneisik". Vestlustest õpetajate, õpilaste kui koostööpartneritega selgus, et õppesuuna juhtõpetaja on kõrgelt hinnatud nii juhi, spetsialisti, õpetaja kui kolleegina.

2017.a struktuurimuudatuse käigus töötab koolis referent, kes tegeleb lisaks uute õpetajate toetamisele ka kooli õppekorralduse küsimustega ja sellega seotud dokumentatsiooniga ning on toeks rühmajuhatajatele õppeinfosüsteemi osas. Samuti on referent juhtõpetajatele toeks õppekavade registreerimisel EHIS-esse ning vajadusel suhtleb selles osas HTMga.

Õpetajaid ja praktikajuhendajaid toetavad kantselei juhataja (toetab töötajate sisseelamist igapäevatoösse, praktikalepingute sõlmimine), õppesekretär (igapäevane nõustamine) ja haridustehnoloog (digiõppevara loomine, digivahendite kasutamine, e-õppe läbiviimine).

Õppekavarühmade õppekavad on õpetajatega kaetud, õppesse on kaasatud mitmeid praktikutest õpetajaid ja pädevad praktikajuhendajad ning õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud. LN ÕKR õpet viivad läbi vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, SN ÕKRi õpetajatest veerandil vajalik kvalifikatsioon puudub.

Hinnatavates ÕKRdes on rakendatud toimiv tulemusvestluste süsteem. Eneseanalüüsi aruande põhjal on lähtuvalt kooli personalipoliitikast õpetajate professionaalse arengu toetamiseks sisse viidud tulemusvestluste süsteem. Vestlused toimuvad vastavalt tulemusvestluste läbiviimise korrale kord aastas ja need viib läbi juhtõpetaja. Vestlustest õpetajatega selgus, et õpetajate tööd analüüsitakse ka arengumappide koostamisel kutse taotlemisel ning arengumappi lisatakse juhtõpetaja hinnang. Õpetajate personaalse arengu tõhustamiseks ja kvalifikatsioonitaseme tõstmise motiveerimiseks on personalipoliitikas alates 2017/18 õppeaastast sisse viidud kõrgendatud töötasu alammäär õpetaja, kutseõpetaja või täiskasvanute koolitaja kutset omavatele õpetajatele.

Dokumentide analüüsi põhjal on õpetajate tööalane koolitus süsteemne ja pidev, lähtub õppekavades ja õppijate vajadustest ning õpetaja enese professionaalse arengu vajadustest ja eesmärkidest. Tööalane koolitus koosneb koolis kehtestatud korra kohaselt erialasest/kutsealasest täienduskoolitusest ja stažeerimisest ettevõttes. Iga aasta alguses koostab juhtõpetaja koostöös õpetajatega õppesuuna koolituskava, mis on osa kooli koolituskavast. Koolituskavas tuuakse välja informatsioon ka stažeerimise kohta.

Eneseanalüüsi põhjal on erinvate osapoolte tagasisidest ja tulemusvestlustest selgunud vajadus aruandeperioodil kavandatud koolitustest, mis on suunatud moodulite rakenduskavade arendamisele ja koostöö parendamisele õppeprotsessi planeerimisel ning moodulite õpiväljundite hindamisel. Rõhku on pandud praktilisele enesetäiendamisele. Koolituste teemad on olnud nt erinevad õpetamismeetodid, digipädevused kutseõppes, HEV laste ja õppijate teemad, täiskasvanute õpetamine jt erialaspetsiifilisemad teemad. Läbi on viidud erinevaid sisekoolitusi, nt õppijate arengu toetamise vajadusest lähtuvad koolitusi "Rühmajuhataja kui liider", "Arengut toetav juhendamine ja tagasiside praktika protsessis", "Õppijast lähtuv õpetamine", "Anname võimaluse õnnestuda", "Täiskasvanute õpetamine üld- ja kutsehariduskoolis". SN ja LN ÕKRde rühmajuhatajad on läbinud erinevaid koolitusi jõustamise ja õpilase toetamise teemal ning rakendavad saadud oskusi ja teadmisi õpilaste võimestamisel. Lisaks on õpetajad osalenud erialaga seotud täienduskoolitustel.

Stažeerimise maht on tagasihoidlik, mille üheks põhjuseks on asjaolu, et paljud õpetajad töötavad oma erialal ega vaja seetõttu stažeerimist. Kooli info põhjal on üks õpetaja käinud stažeerimas eraettevõttes (lasteaias) ja üks õpetaja SA Kuressaare Haiglas. Erasmus+ projektide raames on kaks õpetajat stažeerinud 2016.a Saksamaal ja kolm õpetajat vahemikus 2016-2018 erinevates välisriikides (Taanis, Hollandis). Lisaks põhimoodulite õpetajatele on stažeerimas käinud ka hinnatavate ÕKRde valikmoodulite õpetajad, näiteks üks õpetaja aastatel 2015 ja 2016 ettevõttes MTÜ Adam ja Eva ning 2018 Eesti Korterühistute Liidus, üks õpetaja välisriigis aastal 2019 (*Roc Horizon College*), 2015.a ettevõttes SA Ülikoolide Keskus Saaremaal ning 2018.a ettevõttes MTÜ Oesel Studium. Üks õpetaja on stažeerinud 2016.a ettevõttes Radisson Blu Olümpia. Stažeerimisel kogutud teadmised ja oskused on leidnud kohest rakendamist õppetöös ning kogemusi on jagatud regulaarsetel kokusaamistel mooduli- ja teemapõhistes töörühmades.

Õpetajate erialaseks täiendamiseks ja rahvusvahelistumiseks on igal aastal ette valmistatud vähemalt üks ülekoolline Erasmus+ projekt, mis võimaldab õpetajate osalust erinevates rahvusvahelistes tegevustes, nagu õpiränded ja stažeerimine. Aruande perioodil on toimunud või toimumas hinnatavates ÕKRdes näiteks strateegilise koostöö projekt „*Preparing to Go Abroad Online Toolkit*“; Erasmus+ Leonardo Exchange „*Kuressaare Ametikool-Kolping Bildungswerk Paderborn gGmbH*“; strateegilise koostöö projekt „*Digital VET 4 all*“. Koostöös välispartneritega on nende projektide

raames valminud ja testitud välispraktikate jaoks ühismoodulid (eakate töö, lastetöö) ning välispraktikate hindamismudel.

Eneseanalüüsi põhjal on hinnatavad ÕKRd seadnud edasise arendustegevusena fookusesse õpetajate kvalifikatsioonitaseme tõstmise ja õpetajate järelkasvu kindlustamise.

Õppe planeerimisel ja läbiviimisel eneseanalüüsi aruande põhjal on oluline roll õpetajate meeskondadel, kes õpetavad samas moodulis või osaliselt kattuvaid/üksteist toetavaid teemasid erinevates õppekavades. 2018 toimunud hindamisalase sisekoolituse tulemusel analüüsisid ühe eriala mooduli õpetajad koostöös selle õppeprotsessi hindamisega seonduvat ning korrastasid ja muutsid mooduli rakenduskava hindamise osa, lisades kompleksseid hindamisülesandeid. Erinevate õpetajate koostöös on läbi viidud komplekshindamisi. Koostööd on tehtud teiste ÕKRde õpetajatega, nt projektide (ürituste) planeerimisel ja läbiviimisel, töötubade korraldamisel. Koostöö kooliväliste õpetajatega on toimunud peamiselt erialavõrgustike raames. Juhtõpetaja ja erialaõpetajad osalevad nii lapsehoidja, hooldustöötaja kui ka sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti õppekavade võrgustikes.

Kool on õpetajate koostööd toetanud ja jõustanud, nt rakendati eneseanalüüsi põhjal 2018/2019. õa nn koostöö teisipäevad ehk iganädalane kindel aeg õpetajatele koostööks, mida vestlusel osalenud õpetajate sõnul kasutati meeskonnana õppekava moodulite õppeprotsessi planeerimiseks ja parendamiseks. Iga õppeaasta eel, augustikuus, arutavad väiksemad töörühmad, nt tervishoiuteemadega seotud õpetajad, laste teemadega seotud õpetajad jne, mida algaval õppeaastal teisiti teha. Neis töörühmades toimub ka toimivate, uudsete, huvitavate õppemeetodite jagamine.

Ettevõtete praktikajuhendajate professionaalseks arendamiseks on korduvat korraldatud praktikajuhendajate koolitusi, neil on osalenud kõik vestlustel osalenud praktikajuhendajad. Praktikajuhendajate sõnul on koolitustest olnud väga palju abi õpilaste juhendamisel ja toetamisel praktika läbimisel.

ÕKRde õpetajaid on igal õppeaastal tunnustatud, nt panuse eest kooli igapäevaelu tõrgeteta toimimisel (2015/16, 2016/17, 2017/18, 2019/20), märkimisväärse ja kooli jaoks tulemusliku koostöö eest partnerettevõtte ja -asutusega (2015/16, 217/18), riiklikel ja/või rahvusvahelistel kutsevõistlustel auhinnalise (I-III koht) koha saanud õpilaste ettevalmistamise ja juhendamise eest (2018/19), väljapaistvate tulemuste eest õpilaste juhendamisel ja motiveerimisel igapäevases õppetöös ning õpilaste kujundamisel aktiivseteks ja töökateks (2018/19), õpilaste toetamise eest (2020/21). Mitmed õpetajad on saanud tunnustusi väljaspool kooli, nt Parim lasteaiapäetaja 2018, Saare maakonna aasta sotsiaaltöötaja nominent 2018 jne.

Arengukavas 2016-2021 on eesmärgiks seatud, et töötajate rahulolu juhtimise ja eestvedamisega on 2021.a hinnanguks 4 (5 palli skaalal). Eneseanalüüsi põhjal on rahulolu juhtimisega SN ÕKRis olnud tõusvas trendis (2017.a 3,56 ja 2019.a 3,9 viie palli skaalal), kuid jäänud madalamaks kui kooli keskmine (2019.a KAK 4,22). Madalaim on hinnang kriteeriumi osas "*Kooli nõukogu tegevus ja otsused näitavad töötajatest hoolimist*" (2019.a SN ÕKR 3,7, KAK keskmine 4,18). Parendustegevusi eneseanalüüsi aruande põhjal veel kavandatud ei ole.

Töötajate rahuolu arenguvõimalustega on hea, 2021.a oli see 4 (5 palli skaalal). Eneseanalüüsi põhjal on üldine rahuolu SN ÕKRis märkimisväärselt tõusnud (2017.a 3,92 ja 2019.a 4,2) ning ületanud kooli eesmärgi, samas on see jäänud madalamaks kui kooli keskmine (2019.a KAK 4,41). Rahuolu-uuringu põhjal on SN ÕKRi töötajad rahul oma tööga (2019.a 4,6), samas on see näitaja madalam kooli keskmisest (2019.a 4,73). Täienduskoolituste võimalustega on SN ÕKRi töötajad rahul (2019.a 4,6), mis ületab ka kooli keskmise näitaja (2019.a KAK 4,51). SN ÕKR töötajad on rahul oma arenguvõimalustega koolis (4,6), rahulolu näitaja ületab kooli keskmist (KAK keskmine 4,42). Madalaim on rahulolu võimalustega vahetada kogemusi kolleegidega teistest koolidest (2019.a SN 4,0, KAK 4,06). Koostöö parendamiseks teiste koolidega on kavandatud õppekäike teistesse koolidesse

ja teiste koolide kolleegide vastuvõtmist oma koolis ning koostöös kutsemeisterlikkuse võistluste korraldamist.

Töötajad leiavad, et nende tööd peetakse oluliseks ja neid tunnustatakse. Rahulolu eesmärk motivaatoritega on ületatud (arengukavas on sihttase 2021.a 4), rahuolu on märkimisväärselt kasvanud (2017.a 3,75 ja 2019.a 4,23) ning on veidi kõrgem, kui koolis keskmiselt (2019.a KAK keskmine 4,21). Eneseanalüüsi põhjal on SN ÖKR töötajate soov töötada samas koolis ka tulevikus kõrge, kuid võrreldes varasemaga veidi vähenenud (2017.a 4,67, 2019 .a 4,4). Tööstress on küsitluste tulemuste põhjal olnud langevas trendis ning jäänud madalaimaks näitajaks. Rahuolu aspekt "*Minu töö on stressivaba*" on SN ÖKR näitaja 2019.a 2,8, madalam kui koolis keskmiselt (2019.a KAK 3,14). LN ÖKR õpetajate rahulolu osas ei ole ÖKRde eneseanalüüsi aruandes andmeid esitatud.

Koolilt saadud info põhjal on õppijate rahuolu õpetajatega kõrge, sh kõrgem kui vastavad näitajad koolis keskmiselt. 2017 läbi viidud rahuloluküsitluse tulemuste põhjal (hinnang 5 palli skaalal) on läbisaamine õpetajatega SN ÖKR 5,0; LN ÖKR 4,0 (KAK keskmine 4,48); õpetajad on eeskujuks SN ÖKR 5,9; LN ÖKR 4,0 (KAK keskmine 4,25). Õpilaste rahulolu õpetajate ja õpetamise tasemega oli 2018 kõrge, SN ja LN ÖKRdes 4,46 (KAK keskmine 4,0); 2019 SN ÖKR 4,48; LN ÖKR 4,45 (KAK keskmine 4,0).

2019 HTMi poolt läbi viidud õpilaste rahuoluküsitluse tulemuste põhjal on rahulolu madalam õpetajate poolt antud tagasisidega (hinnangud on 5 palli skaalal) LN ÖKR 3,9 ja SN ÖKR 3,75 (KAK keskmine 3,8); tunnustamisega õpetaja poolt LN ÖKR 3,67 ja SN ÖKR 4,03 (KAK keskmine 3,7); mõtestatusega (õpetaja toob seoseid igapäevaeluga, näiteid elust, põhjendab teadmiste vajadust, kasutatavust) LN ÖKR 4,12 ja SN ÖKR 3,92 (KAK keskmine 3,8).

Kooli eneseanalüüsi põhjal andsid õpilased seni eelnevalt kasutusel olevas õppeinfosüsteemis õpetaja tööle hinnangu mooduli lõpus tagasisideküsitluse kaudu. Tagasisideküsimustik hõlmas õpetust, sh õpetaja selgitused, õppevara, meetodid, hindamine sh tagasiside, õpetaja suhtumine, aga ka õppija enese panust õppimisse ja üldist rahuolu õppega. Tahvlis on hetkel tagasiside süsteem välja arendamisel.

Komisjoni hinnangul õppekavariühmade õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Järeldused

• Tugevused

- Õppekavariühmades õpetavad motiveeritud ja uuendusmeelsed kutseõpetajad, kes on oma tööga rahul ning kelle õpetusega on rahul nii õppijad kui ka kooli juhtkond. Õpetajaid iseloomustab koostöisus nii koolis sees kui väljaspool kooli, õppijakeskne lähenemine ja paindlikkus. Samuti on õpetajad väga kohanemisvõimelised muutuva keskkonnaga, mida tõendab edukas toimetulek üleminekul distantõppele. Mitmete eriala praktikute kaasamine õpetajatena toetab aja- ja asjakohase õppe pakkumist ning mitmekesistab õpet.
- Õppekavariühmade tööd veab nii juhtimisalase kui ka erialase kvalifikatsiooniga kutseõpetajast juhtõpetaja, kelle tööd juhina, spetsilistina, õpetajana ja kolleegina hindavad kõrgelt nii õpetajad, õppijad kui koostööpartnerid.
- Komisjoni hinnangul on õpetajaid igakülgset toetatud juhtõpetaja, rühmajuhatajate, haridustehnoloogi, referendi, kantselei juhataja ja õppesekretäri poolt ning juhtkond jõustab õpetajate koostööd.
- Õppekavariühmades panustatakse sihipäraselt õpetajate professionaalsesse arengusse. Õpetajate tööalane koolitus on süsteemne ja pidev ning lähtub nii kooli, õppekavade, õppijate kui õpetaja enese professionaalse arengu vajadustest ja eesmärkidest. Mitu õpetajat on stažeerinud nii Eestis kui teistes riikides. Õpetajate erialaseks täiendamiseks ja

rahvusvahelistumiseks viikase ellu rahvusvahelisi projekte. Õpetajad on rahulolevad nii täienduskoolituse võimalustega kui oma arenguvõimalustega ning leiavad, et nende tööd peetakse oluliseks ja neid tunnustatakse.

- **Arenguvõimalused**
  - Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma õpetajate järelkasvu tagamiseks soovib komisjon mõelda uute õpetajate otsimist, näiteks õppekavarühma vilistlaste seast.
  - Sotsiaaltöö ja nõustamise õppekavarühma õpetajate kvalifikatsiooninõuetele vastavuse eesmärgi saavutamiseks soovib komisjon kaaluda jõustamist toetamaks kutseõpetaja või andragoogi mistahes tasemel kutse omandamist ning tasemekoolitustes osalemist.
  - Komisjon soovib kaaluda õpetajate rotatsiooni võimaluste otsimist koostöös teiste samade erialade õppekavu pakkuvate õppeasutustega. Samuti distantsilt õpetamise võimaluste kasutamist, mis võimaldaks kaasata õpetajatena töötajaid-spetsialiste ka riigi teistest regioonidest.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused õppekavarühmade sotsiaaltöö ja nõustamine; lastehoid ja teenused noortele osas

Peamised järeldused

- **Tugevused**
  - Õppekavarühmades on õppijakeskne lähenemine, mida iseloomustab individuaalne lähenemine alates õppima asumisest, samuti pidevad tegevused õpimotivatsiooni tõstmise ja hoidmise nimel õppe alguses ning õppeaja jooksul, grupiprotsesside juhtimine, paindlikkus õppe läbiviimisel ning enesejuhtivuse toetamine õppeprotsessis.
  - Õppekavarühmades on paindlik praktikakorraldus ning rakendatakse iga õppija individuaalsetest õpivajadustest lähtuvaid praktikaülesandeid. Praktikajuhendajad on läbinud vastava koolituse ning hästi kursis nõutavate õpiväljundite ja praktikadokumentatsiooniga. Kõik osapooled on rahul praktikakorralduse ja koostööga selle läbiviimisel ning praktikaettevõtted on rahul õppijate ettevalmistusega praktikaks.
  - Komisjoni hinnangul õppekavarühmade nii füüsiline, sotsiaalne kui ka vaimne õpikeskkond toetab igakülgset õppimist. Loodud on erinevaid e-õppe võimalusi, distants ja hübriidõppe läbiviimiseks kasutatakse asjakohaseid keskkondi. Praktilise õppe keskkonnana kasutatakse kooli õppeklasside kõrval ka linnaruumi ja erinevate asutuste pakutud võimalusi.
  - Õppijad on kogu õppe kestel hästi toetatud nii rühmajuhataja, õpetajate kui ka tugirühma poolt, millesse kuuluvad erinevad spetsialistid. Kuna õppijad on erinevate digioskustega, on neile pakutud asjakohast toetust digi- ja põimõppes osalemiseks.
  - Õppekavarühmades õpetavad motiveeritud ja uuendusmeelsed kutseõpetajad, kes on ise oma tööga rahul ning kelle õpetusega on rahul nii õppijad ja kooli juhtkond. Õpetajaid iseloomustab koostöös nii koolis sees kui väljaspool kooli, õppijakeskne lähenemine ja paindlikkus. Samuti on õpetajad kohanemisvõimelised muutuva keskkonnaga, mida tõendab edukas toimetulek üleminekul distantsõppele. Mitmete eriala praktikute kaasamine õpetajatena toetab aja- ja asjakohase õppe pakkumist ning mitmekesistab õpet.

- Õppekavarühmade tööd veab nii juhtimiselase kui erialase kvalifikatsiooniga kutseõpetajast juhtõpetaja, kelle tööd juhina, spetsilistina, õpetajana ja kolleegina hindavad kõrgelt nii õpetajad, õppijad kui koostööpartnerid.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitused**
  - Õppekavarühmade õppekavade mõnede moodulite rakenduskavades ei ole hindamine kirjeldatud piisava selgusega ning esineb sidususe probleeme õpiväljundite, hindamiskriteeriumite ja hindamisülesannete vahel. Komisjon soovib moodulite rakenduskavad sidususe aspektist üle vaadata, samuti kirjeldada detailsemalt hindamisülesanded, eristatava hindamise hindekriteeriumeid ja moodulite kokkuvõtva hinde kujunemist. Soovitame tuua moodulite rakenduskavades välja praktika maht. Kuna hooldustöötaja, tase 3 moodulite rakenduskava on koostatud koolipõhise õppe jaoks, kuid kool rakendab õpet töökohapõhises õppes, soovib komisjon koostada moodulite rakenduskava töökohapõhise õppevormi jaoks, milles oleks ära toodud praktika osakaal vähemalt kaks kolmandikku õppekava mahust.
- **Arenguvõimalused**
  - Komisjon soovib sotsiaaltöö ja nõustamine õppekavarühma arendamisel tihendada ja süvendada koostööd tervishoiuasutustega, sh erasektori ja esmatasandi tervishoiuteenuste pakkujatega, võimaldamaks õpetajatel ja õppijatel olla kursis tervishoiuvaldkonna võimaluste arenguga.